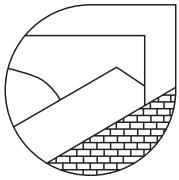
ICELAND
LIECHTENSTEIN
NORWAY
eea grants

НАРЪЧНИК

ЗА СПОДЕЛЯНЕ НА УСПЕШНИ ПРАКТИКИ, КООРДИНАЦИЯ И МОНИТОРИНГ НА МЕСТНИ ПОЛИТИКИ

Ателие на активните граждани –
проект или кауза?

Център за развитие
на Община Златоград

Проект "Ателие на активните граждани" се изпълнява от Сдружение "Център за развитие на община Златоград" и се финансира в рамките на Програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014.

СЪДЪРЖАНИЕ

Предисловие: "Ателие на активните граждани-проект или кауза?" 3

За партньорството и гражданското участие 4

Индекс на гражданското общество 7

1. МОНИТОРИНГ И КООРДИНАЦИЯ НА ПОЛИТИКИ

Предназначение и обхват на общински политики 12

Координация между местната власт и заинтересованите страни 14

Процедура за оценки на общински политики 17

Управление на отпадъците – Дебат 1 18

Общинска политика за младите хора – Дебат 2 20

2. УСПЕШНИ ПРАКТИКИ

2.1 Гражданомер – новият онлайн инструмент за граждански права, Българско училище за политика 24

2.2 "Сподели и помогни", Асоциация на Лайънс клубовете-Дистрикт130 25

2.3 Глобални библиотеки – казахме "ДА" на обществените библиотеки и променихме живота на обикновения човек, Фондация "Глобални библиотеки" 28

2.4 PISAR.BG – помага срещу бюрокрацията, Фондация "Граждани срещу бюрокрацията" 31

2.5 е-Естония – моделът на дигитална Европа 35

2.6 Лайънс скрининг център – безплатна профилактика на детското зрение, слуха и гръбначните изкривявания, Варна 40

2.7 Гражданинът на Швейцария: "Държавата това съм аз". 43

2.8 Победителите: "Нарисувай ми усмивка" и "Не бъди дърво! Спаси дърво!", Метро 46

2.9 Споделено пространство, Пловдив 49

2.10 Нови подходи при отглеждане на деца в селски райони, Франция 51

2.11 Иновативни форми за четене, Румяна Карадимитрова 54

2.12 Обществен фонд, Русе 57

2.13 Граждански дебат за промяна, Сдружение "Болкан Асист" 58

2.14 Нулеви отпадъци – опита на Любляна 59

2.15 Работилница на мечтите, Велико Търново 63

2.16 Бъди си сам шеф, Бизнесинкубатор Гоце Делчев 65

2.17 Имат ли бъдеще кварталните съвети?, Троян 67

“АТЕЛИЕ НА АКТИВНИТЕ ГРАЖДАНИ”: ПРОЕКТ ИЛИ КАУЗА?

Уважаеми читатели,

Гражданското участие и партньорството са в основата на ефективното, успешно и прозрачно управление, отчитащо местните приоритети и очакванията на хората. Затова нарекохме нашите действия в тази насока “Ателие на активните граждани”.

Ателие – защото се изграждат отношения между граждани и местна власт, отношения на прозрачност, чуваемост, креативност, с възможност за представяне на различни мнения, прилагане на аргументираност и разумен избор при вземане на решения в условия на дефицит.

Активните граждани – защото успешната общинска политика е възможна единствено, когато гражданите или отделни техни представители, активно участват при определяне на нейните приоритети и ги отстояват при временни колебания.

От Сдружение “Център за развитие на община Златоград” имаме амбицията, припомняйки добрите традиции в Златоград за граждански кампании и добри дела, да подскажем, че “гражданското участие” не е “мисия невъзможна”, както и да предложим различни форми и начини, как този граждански глас да бъде фактор при определяне на общинската политика. В този смисъл проектът е насочен към лицата, вземащи решения, активните граждани и младежите. Изпълнихме действията като “проект”, но възприемаме усилията си – като дългосрочна кауза.

Какво се случи благодарение на проекта?

При повишен зрителски интерес преминаха двете открити студия по обществено значими теми, касаещи пряко всяко домакинство – темата за местните данъци и такси (през декември 2014) и темата за общинската инвестиционна програма (през февруари 2015). Организираха се два публични дебата, насочени към конкретни общински политики: устойчиво управление на отпадъците и младежката политика. Те изявиха на дневен ред въпросите за нулеви отпадъци и ролята на младите хора за прилагане на информационните технологии. Чрез “Деня на диалога”, се даде възможност за еднодневно участие на младежи в управлението на общината и публични институции. Информационният фронт офис предоставя (това ще продължи и след проекта) информационни и консултантски услуги, вкл. източници на финансиране, подготовка за проектно кандидатстване, услуги на е-правителство. Чрез дейностите за информация и публичност се популяризират резултатите от финансовата помощ на Програмата за подкрепа на НПО по финансовия механизъм на ЕИП.

С отварянето на настоящия наръчник, Вие демонстрирахте ангажираността си към настоящето и бъдещето на своето населено място. Той споделя успешни практики за партньорство между НПО и институции. Тези практики са реални. Зад тях стоят усилията, успехите и проблемите на конкретни хора Те са в различни тематични области. Тези практики не са еднократни, а са превърнати в устойчива традиция. Те могат да дадат идеи за всеки, който желае да бъде активен или да промени живота около себе си.

Затова смятам, че “Ателие на активните граждани” е кауза.

Пламен Чингаров – проектен координатор

Този документ е изготвен в рамките на проект “Ателие на активните граждани” на Сдружение “Център за развитие на община Златоград”. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014.

ПАРТНЬОРСТВОТО

Доброто сътрудничество между местните власти и гражданския сектор, работещ на местно ниво, води до повишаването на местния капацитет за развиване и прилагане на по-добри политики и практики.

Работата в партньорство може да бъде предизвикателна и да отнеме много време. Всяка организация носи със себе си своя собствен подход, опит и разбиране за това, какво трябва да се направи. Ефективната комуникация, сътрудничество и координация не се случват от само себе си. Те, както и всички останали дейности, изискват време и ресурси.

Съвместното вземане на решение понякога се приема като "загуба на време", особено когато се отнася за проблем, който не е приоритетен за другия партньор. Цената на работата в партньорство и добро сътрудничество изисква и понякога води до:

− Отделяне на повече време и по-дълъг период на планиране;

− По-трудно вземане на решения по дадени въпроси;

− Емоционално натоварване, особено при сложни и дълготрайни проблеми, и потенциално разочарование, когато партньорството не води до желаните резултати.

В същото време ползите надхвърлят разходите и допринасят за разбирането на партньорството като инвестиция за ефективно провеждане на публични политики:

− Партньорите започват да разбират по-добре сложността на проблемите и нуждите на ползвателите на услуги;

− Местните власти получават подкрепа от хората, които са заинтересовани от решенията или ще бъдат засегнати от тях;

− Местните власти имат възможност да използват приноса и идеите на по-широк кръг от хора;

− Цялата общественост – не само властите, споделя отговорността и разбирането "Това е наш проблем, а не само проблем на общинската управа".

Този документ е изготвен в рамките на проект "Ателие на активните граждани" на Сдружение "Център за развитие на община Златоград". Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014.

ГРАЖДАНСКОТО УЧАСТИЕ И ДЕМОКРАЦИЯ

Дали "качеството на законодателството" и "пасивното гражданство" са основните дефицити на демокрацията в България? Отговори бяха представени на конференцията "Демокрация и гражданско участие. Ролята на неправителствените организации", организирана в рамките на Третата годишна конференция за насърчаване на сътрудничеството и обмен на добри практики на Програмата за подкрепа на НПО в България по ФМ на ЕИП. "Ако имаме дефицити в политическото представителство, трябва да потърсим причината за това в обществото, защото гражданите са тези, които се произнасят. Колкото по-силен е гласът на гражданите, толкова по-честно и отговорно ще бъде политическото представителство" – заяви вицепремиерът Томислав Дончев при откриването й. По време на конференцията бяха представени данни от национално представително проучване от 2015 г., на Институт "Отворено общество" – София, посветено на състоянието на демокрацията и гражданското участие в България. "Липсата на смислена реформа в областта на върховенството на правото поражда сериозен риск пред качеството на демокрацията у нас", каза директорът на Правна програма в "Отворено общество" Иванка Иванова, която представи проучването. Според нея основното предизвикателство пред българската демокрация е не толкова в насърчаването на гражданското участие, колкото пред изграждането на механизми, които да гарантират отговорно управление.

Георги Стойчев, изпълнителен директор на Институт "Отворено общество" очертава два съществени дефицита пред българската демокрация: качеството на законодателството и пасивното гражданство. В изследване от 2015 г на Института се стига до заключението, че *"Огромното мнозинство от хората (80%) не участват в никаква организирана форма на обществен живот. В политически партии членуват под 8% от анкетираните, в профсъюз заявяват, че членуват 7%, а в НПО, читалище или спортно дружество – съответно под 5%. Всеки трети заявява, че не би направил нищо, ако е недоволен от управлението на страната. От страна на властта, отношението към подобно гражданско включване варира от пренебрежително и враждебно, до манипулативно, имитативно или, най-малкото, неефективно. От страна на гражданите, настъпило е обезверяване – загуба на вярата, че от тяхното участие във вземането на решенията нещо зависи; което обяснява нарастващата пасивност на граждански организации дори в случаите, в които има реални възможности за въздействие върху политики или взаимодействие с институциите на властта"*. Състоянието "гражданин" изисква постоянни усилия за поддържането му. Навиците за диалог, трябва да се активират, да бъдат част от постоянно упражнявана практика.

"Ателие на активните граждани" демонстрира и потвърждава ролята на някои

Този документ е изготвен в рамките на проект "Ателие на активните граждани" на Сдружение "Център за развитие на община Златоград". Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014.

от формите и процедурите на гражданското участие в процеса на вземане на решения.

За да се превърнат тези форми в постоянен навик за диалог е необходимо с конкретно съдържание да се осигури: достъп до обективна информация – "кислород на демокрацията"; гражданския мониторинг на публичните политики; пътната карта за гражданско участие на европейско ниво.

Участието на гражданите и организациите на гражданското общество в процесите на вземане на решения на местно ниво е от решаващо значение за едно прозрачно и отговорно местно самоуправление, работещо в интерес на общността.

Европейската правна рамка за гражданско участие в процеса на вземане на решения на местно ниво, обхваща три основни документа:

− Европейска харта за местното самауправление;

− Кодекс на добрите практики за гражданско участие в процеса на вземане на решение (СЕ, 2009);

− Стратегия за инновации и добро управление на местно ниво (СЕ,2007);

Кодексът препоръчва следните основни принципи на гражданското участие:

• Участие: НПО изразяват възгледите на своите членове и защитават интересите на гражданите. Участието на НПО във вземането на решения повишава качеството и приложимостта на приеманите документи и политическите инициативи.

• Доверие: Коректно взаимодействие и взаимно зачитане между участниците и отделните сектори в обществото.

• Отчетност и прозрачност: Работата за обществените интереси изисква откритост, отговорност, яснота и отчетност от страна на неправителствените организации и на публичните органи.

• Независимост: НПО трябва да бъдат признати като свободни и независими организации по отношение на техните цели, решения и дейности.

В зависимост от целта и степента на въздействие, в Кодекса са включени следните форми на участие:

• Информация: Достъпът до информация е основополагащ за активното участие на НПО в процеса на вземане на решения. Институциите трябва да предоставят обществена информация на НПО в достъпен формат.

• Консултация: Форма на инициатива, при която институциите се допитват до НПО за тяхната позиция върху определен проблем, политически или нормативен документ. НПО могат да отправят становища и препоръки, а институциите дават обратна връзка по тях.

• Диалог: Инициативата за диалога може да бъде двупосочна. Диалогът предполага отвореност от двете страни и активна обмяна на позиции. Диалогът предполага изработването на общи позиции, документи, предложения за промени в законодателството.

• Партньорство: Предполага споделени отговорности на всеки етап от процеса на вземане на политически решения, от определянето на дневния ред и изработването, до решението и изпълнението на инициативите за политики. Партньорството включва съвместно участие на НПО и институции в различни органи за вземане на решения.

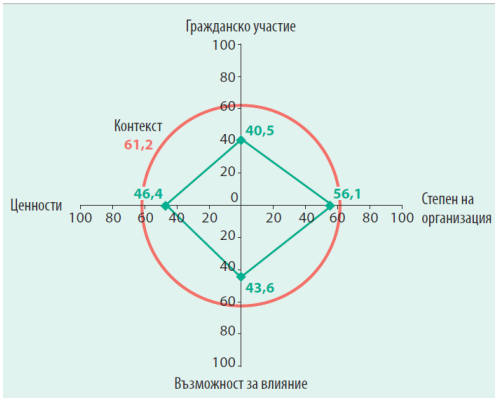
Този документ е изготвен в рамките на проект "Ателие на активните граждани" на Сдружение "Център за развитие на община Златоград". Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014.

ИНДЕКС НА ГРАЖДАНСКОТО ОБЩЕСТВО

“Индекс на гражданското общество“ е международен изследователски проект, който има за цел да идентифицира силните и слабите страни в развитието на гражданското общество в световен мащаб. Той прилага подход и методология на Световния алианс за гражданско участие (CIVICUS),

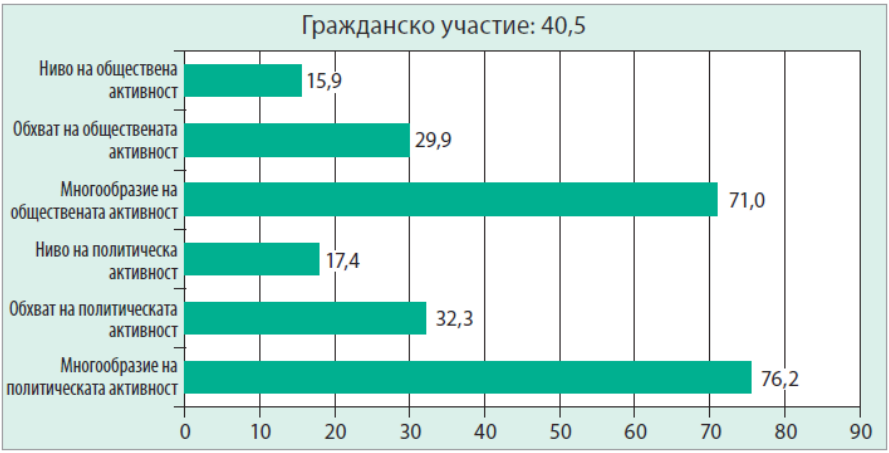
Индексът навлиза в дълбочина в пет различни измерения, които изграждат т.нар. “диамант на гражданското общество.”

Петте измерения представят разрез на гражданското общество в 5 различни насоки на основата на предварително зададени количествени индикатори. 67 количествени показателя са обобщени и групирано оформят петте измерения по скала от 0 до 100. Размерът на диаманта дава представа за състоянието на гражданското общество, структурата на сектора, възможностите за влияние, както и за взаимоотношенията между организираната (НПО) и неорганизираната (гражданите) част на гражданското общество. Средата, представена визуално с кръг около осите на диаманта, рамкира външните фактори, които са основополагащи за неговото състояние.

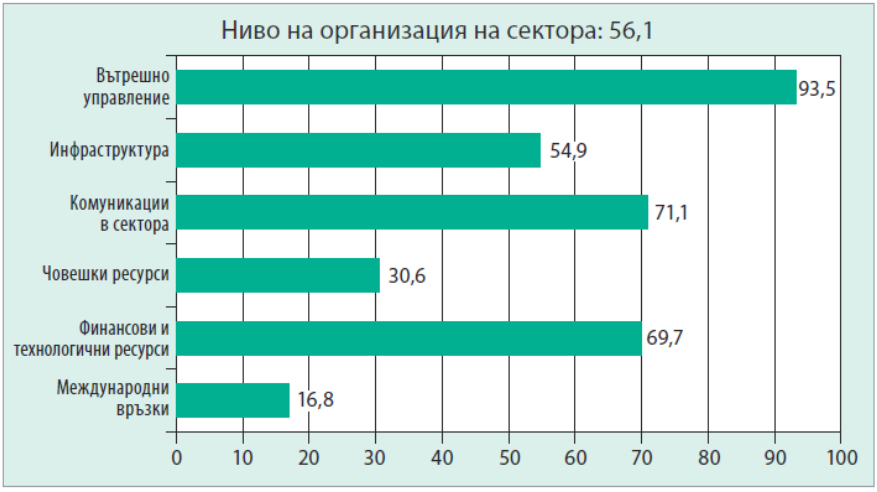

Гражданското участие в България е показателят с най-ниски стойности на диаманта от 40,5. Нещо повече-запазена е тенденцията, че това е най-проблематично измерение. Дистанцираността на гражданите и ниските нива на участие в структурите на гражданския сектор са основни характеристики на измерението. Неучастието, неангажираността и затвореността в рамките на семейния кръг и близките предпоставят невъзможността за създаване на общност. Социалните връзки между отделните индивиди са слаби и неустойчиви, доверието в институциите на представителната демокрация и в гражданските организации е ниско. Тези тенденции пораждат апатичност сред гражданите относно дейностите на различните граждански организации. Интересна тенденция, която се наблюдава е потенциалът за мобилизиране на гражданска енергия с организирането на неформални структури за отстояване на права и интереси.

Този документ е изготвен в рамките на проект “Ателие на активните граждани” на Сдружение “Център за развитие на община Златоград”. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014.

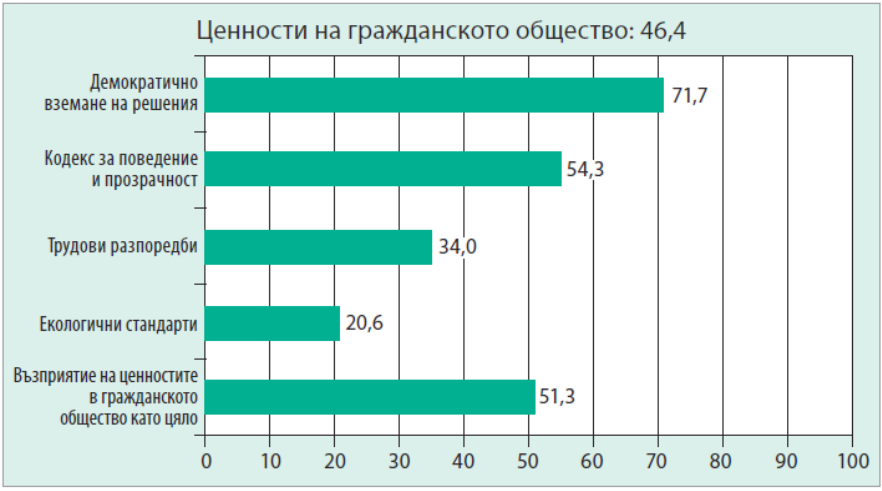
Нивото на организация на гражданското общество е със сравнително висок резултат от 56,1. Това показва добре оформен профил на гражданските организации. Специфична особеност на гражданския сектор в България е неговото създаване и развитие с финансовата, институционалната и административната подкрепа на външни донори и международни организации след процеса на демократизацията от началото на 90-те години. Гражданските организации са добре обезпечени в технологично отношение, но имат проблеми с финансирането на своята дейност. Финансовата неустойчивост е причина и за нестабилното положение на човешките ресурси в сектора, като голяма част от наетите са на граждански или временни договори. Тенденцията към изгражда-

Този документ е изготвен в рамките на проект "Ателие на активните граждани" на Сдружение "Център за развитие на община Златоград". Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014.

не на инфраструктура от коалиции, мрежи, форуми, платформи на национално ниво е все още недостатъчно устойчива, което е пречка пред консолидиране за по-ефективно оказване на влияние на национално ниво. Гражданските организации са и с ограничено представителство в европейските платформи, което намалява възможностите за тяхното участие в процесите на вземане на решения на ниво ЕС.

Тези предизвикателства предопределят и основните ограничения пред **възможностите за влияние** на гражданските организации. Това измерение е със стойност 43,6 и данните регистрират ограничени възможности за оказване на влияние от страна на гражданското общество. Гражданските организации не съумяват да отговорят на определени обществени потребности и да повлияят положително за разрешаването на сериозни обществени проблеми, което намалява и тяхната способност да упражняват успешно застъпничество при вземането на решения и формирането на политики. В отделни сектори, като образование, околна среда и подкрепа на уязвими групи, дейностите на гражданското общество са значително по-ефективни и видими.

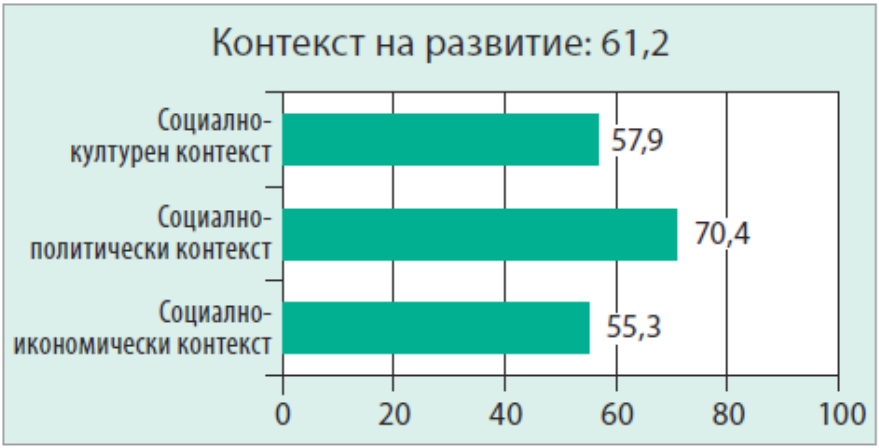

Ценностите на гражданското общество с резултат от 46,4 показват висока вътрешна оценка за демократичните практики и принципи на вземане на решения в гражданските организации. Съществуват пропуски в сферата на въвеждане на трудови правила за работа, на екологични правила и стандарти за управление.

Сериозно предизвикателство пред развитието на гражданското общество в България е наличието на корупционни предпоставки в самите граждански организации и в **контекста на развитие**, които поставят под въпрос легитимността на дейността на гражданските организации и механизмите на работа.

Този документ е изготвен в рамките на проект "Ателие на активните граждани" на Сдружение "Център за развитие на община Златоград". Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014.

Контекстът е с най-висок резултат от Индекса – 61,2. Условията за развитие са сравнително благоприятстващи гражданското общество, но отделни проблемни сфери се оказват много по-важни. Усещането за корупция, нереформираната администрация и липсата на капацитет за провеждане на публични политики, съчетани с икономически предизвикателства и проблеми в съдебната система и зачитането на върховенството на закона, както и незавършените реформи в социалната, здравната и образователната политика препятстват разгръщането на потенциала на гражданското общество в България.

Авторите на анализа отправят и конкретни препоръки за адресиране на идентифицираните предизвикателства в отделните измерения. С цел подобряване на **гражданското участие** са необходими действия за възстановяване на връзката на гражданските организации с гражданите. За укрепване на **нивото на организация на сектора и възможностите за оказване на влияние** се предвиждат мерки за стимулиране на процеса на вътрешна консолидация и по-добро регулиране на възможностите за гражданско участие в процеса на вземане на решения и формиране на политики. За изпълнението на тази задача са нужни и допълнителни усилия в посока на включване в политическия и обществения дневен ред на въпроса за финансирането на дейността на гражданските организации от държавата и с публични средства и подобряване на взаимодействието между институциите и гражданското общество. Подобни действия ще подобрят **средата и механизмите** на работа на гражданските организации и ще създадат предпоставки за позитивна идентификация, по-голяма прозрачност и видимост в сектора.

Този документ е изготвен в рамките на проект "Ателие на активните граждани" на Сдружение "Център за развитие на община Златоград". Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014.

Този документ е изготвен в рамките на проект "Ателие на активните граждани" на Сдружение "Център за развитие на община Златоград". Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014.

ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ И ОБХВАТ НА МОНИТОРИНГА ЗА ОБЩИНСКИ ПОЛИТИКИ

Общинските публични политики са система от принципи и насоки за действия, ориентирани към постигането на определени обществени цели с помощта на фиксирани средства и ресурси и често в рамките на определено време. Те се разработват и осъществяват от органите на местно самоуправление, които разполагат с политически, законодателни, изпълнителни и финансови правомощия.

Предназначението на системата за мониторинг е да организира, проведе и обобщи оценката от въздействието при изпълнението на общински планове, секторни стратегии и програми, функциониращи на територията на община Златоград. Тя е насочена към разработване на подходящ и обективен инструментариум, с който да се извършва наблюдението на изпълнението на конкретните политики и програми. Ролята й е да се създаде и приложи план за осъществяването на мониторинг, в който са определени детайлно индикаторите за контрол, отговорниците за отделните задачи, честотата на извършването им, източниците на информация, структурата и съдържанието на докладите за оценка.

Мониторингът и оценката на публични политики и програми са инструменти на доброто управление при упражняването на политическа, икономическа и административна власт на всички нива. За да бъдат полезни, те трябва да се разглеждат като интегрална част на процеса на вземане на решение и управление на цялостния цикъл на разработване, прилагане и оценяване на обществените политики и програми.

Най-общо под понятието "мониторинг" се разбира комплекс от три основни дейности – наблюдение, анализ и оценка на цялостния процес по изпълнение на публични политики. Мониторингът е важна част от работата за реализация на политики, защото чрез него сме в състояние да следим действията в развитие, да оценяваме успешните практики и да анализираме неуспешните.

Ролята на мониторинга и оценката на публичните общински политики като инструменти на доброто управление може да се търси в няколко по-важни направления:

1. **Мониторингът и оценката създават *прозрачност*** – процедурите, институциите и информацията са директно достъпни за заинтересованите страни и обществеността, като предоставят достатъчно информация, за да бъдат разбирани, наблюдавани и оценявани общинските политики и програми. Прозрачната система на управление има ясни процедури за публично вземане на решения и отворени канали за общуване между заинтересованите страни и обществените служители.

2. **Мониторингът и оценката осигуряват *отчетност*** – те предоставят информация в каква степен политиката постига своите цели, доколко рационално са използвани публичните ресурси, какви са обществените въздействия и т.н. Така се предоставя възможност на заинтересованите страни да предоста-

Този документ е изготвен в рамките на проект "Ателие на активните граждани" на Сдружение "Център за развитие на община Златоград". Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014.

вят и получават информация, която има решаващо значение за разкриването на злоупотреби и до каква степен са защитени интересите им.

3. **Мониторингът и оценката гарантират *отговорност* на управлението –** необходимо е общинските власти постоянно да се опитват да отчитат интересите на всички целеви групи и заинтересовани страни при реализацията на своите политики. Местните политици и служителите в публичния сектор следва да отговарят пред заинтересованите страни за упражняването на техните правомощия, да вземат мерки при критика или изисквания, поставени от гражданите, както и да поемат отговорност за грешки и некомпетентност.

4. **Мониторингът и оценката подобряват *качеството на изпълнение*** на публичните политики и програми, на постигнатите резултати, на създаваните продукти и предоставяните услуги. Подобрява се и се развива капацитетът на реализиращите, политиките и програмите, институции, организации и техните мрежи.

5. **Чрез мониторинга и оценката се създават *механизми за участие* –** гражданите получават възможност да участват във вземането на решения, по отношение на оценката и промените при реализацията на публичните политики и програми – пряко или посредством легитимните институции, които представляват техните интереси.

6. **Мониторингът и оценката са инструменти за постигане на *съгласие* –** доброто управление отчита и съгласува различните интереси, за да постигне широко съгласие по това, кое е в интерес за общността и там, където е възможно да се постигне съгласие по политиките и процедурите за осъществяването на програмите. В процеса на мониторинга и оценяването на публичните политики и програми заинтересованите страни получават възможност за влияние върху тях.

7. **Мониторингът и оценката допринасят за *ефективността и ефикасността на политиките*** и изграждането на *стратегическа визия* – институциите постигат резултати, които отговарят на обществените нужди, като използват наличните ресурси по най-добрия начин. Лидерите и обществеността изграждат широка и дългосрочна перспектива за добро управление и развитие.

Системата за мониторинг, контрол и оценка на конкретни политики в община Златоград е базирана върху метода **Оценка на показатели (benchmarking).** Той е специфичен метод за оценка и отчита степента на постигане на поставените цели на политики и програми. Прилагането на този метод обикновено гарантира непрекъснат процес на мониторинг и отчитане на постиженията на политиката и на напредъка, по отношение на предварително определените цели, чрез измерване стойностите на ключовите индикатори. Най-често се акцентира върху това дали политиките са постигнали целите си или изискванията, изразени като измерими индикатори. Поради непрекъснатия си характер, измерването може да служи **като система за ранно предупреждаване** и като средство за подобряване на отчетността пред обществото. Подходът позволява да се следи динамиката на оценяваните процеси.

Този документ е изготвен в рамките на проект "Ателие на активните граждани" на Сдружение "Център за развитие на община Златоград". Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014.

Методиката се опира на анализа на конкретни данни и факти, които могат да бъдат получени от прегледа на документи, отчети, одити и други официално достъпни данни за работата на Общинска администрация и Общински съвет, по съответна секторна стратегия.

Изключително важно е да се маркира границата между етапите на мониторинга и оценката на секторните политики. Основната задача при мониторинга е да се отчетат стойностите и равнищата на предварително подбрани индикатори. В един определен момент се налага да се систематизира получената при мониторинга информация в нейната цялост, така че да може да се отговори на въпроси от вида:

- Колко добре се справяме?
- Добре ли вършим нещата?
- Какво значение има това, което правим?

В този момент започва процесът на оценка.

Докато мониторингът е един рутинен процес, то оценката е дълбочинно изследване, което се извършва в определени моменти от "живота" на всяка конкретна стратегия за секторна политика.

КООРДИНАЦИЯ МЕЖДУ МЕСТНАТА ВЛАСТ И ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ В ПРОЦЕСА НА МОНИТОРИНГ

Взаимодействието между органа, който прилага политиките и структурите на гражданското общество, се изразява в няколко аспекта:

− Съвместно разработване на цялостна политика на общината за местно развитие, на определени целеви политики и програми (например финансова политика, програма за социално подпомагане, стратегия за работа с младите хора в общината и др.), както и на споразумения за съвместна дейност.

− Въвличане на НПО в работата на комисиите към Общинския съвет, излъчване на експерти от общинската администрация за съвместна работа с НПО.

− Създаване на групи за обществено наблюдение, оценка и контрол на проблемите, групи за граждански диалог, консултативни и обществени съвети към кмета, мрежи и коалиции за партньорство и др

− Изграждане на временни или постоянно действащи органи за взаимодействие между Общински съвет, Общинска администрация и НПО.

− Обединяване на усилията за финансиране на значими местни дейности.

Препоръчва се сформиране на работна група от експерти от всички заинтересовани страни и организации и изграждане на експертен екип за мониторинг, който да подпомага администрацията на общината при организиране и провеждане на мониторинга на местните политики.

В работната група и експертния екип за мониторинг могат да бъдат включени:

• **Представители на местната власт** – експерти от Общински дирекции,

Този документ е изготвен в рамките на проект "Ателие на активните граждани" на Сдружение "Център за развитие на община Златоград". Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014.

които участват в ръководството и управлението на общински програми или подкрепят инициативата и изпълняват функцията на посредници при осъществяването на мониторинг на програми и проекти на европейско, национално и регионално ниво.

• **Представители на НПО** – НПО, читалища, спортни и пенсионерски клубове, училищни настоятелства и др.

• **Институциите** – представители на държавните институции и ведомства в територията на общината и областта, като експерти при организиране на процесите за набиране, организирането и анализирането на специализирани данни и информация и изготвянето на експертни становища по конкретни индикатори за мониторинг.

• **Представители на бизнеса** – участват като партньор на гражданското общество, който осигурява експертна оценка, финансова и логистична подкрепа.

• **Медиите** – имат ключовата роля при популяризиране на инициативите и посредничат при диалога със широката общественост в процеса на мониторинг.

• **Експерти** – независими експерти, привлечени с цел изготвянето на адекватни становища и заключения по конкретните проблеми.

Взаимодействието между местната власт и гражданските организации при разработване на политики съдейства и за изграждане и развитие на местни партньорства и капацитет, тъй като постигането на консенсус по приоритетите на политиката е от особено значение за получаване подкрепата на общината при кандидатстване на неправителствените организации с проекти, които да допринасят за реализиране на местната политика за развитие.

Нормативната уредба, свързана с регионалното развитие, определя задължения на кмета на общината за обсъждане и съгласуване на Общинския план за развитие със заинтересованите органи и организации, с икономическите и социалните партньори, както и с физически лица и представители на юридически лица, имащи отношение към развитието на общината, само в етапа и процеса на подготовка на документа.

Формулирането и разработването на качествена политика за развитие на общината изисква сериозни ресурси и време, които не са по силите само на местната администрация.

Развитието на гражданското общество предполага даване на възможности за участие, както на отделни граждани, така също и на техни сдружения и представители в обсъждането на проблемите и насоките за развитие на местните политики. От друга страна, чрез това участие се гарантира наличието на коректив на административните решения и повишаване на равнището на прозрачност на взетите решения, относно приоритетите в политиките и техните реализации.

Механизмите за гражданско участие на практика се прилагат чрез три основни инструмента за осъществяване на партньорства в процеса на мониторинг и оценка на политики:

Този документ е изготвен в рамките на проект "Ателие на активните граждани" на Сдружение "Център за развитие на община Златоград". Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014.

• **Информиране – *еднопосочни информационни потоци***, при които местните власти изготвят и предоставят информация, предназначена за гражданите и техните организации. Осъществява се чрез официални документи, пресконференции, радио и телевизионни предавания, създаването на електронни страници и уеб базирани канали на информация, отговори на въпросници и проучвания, безплатни телефони за "горещи линии" и др.

• **Консултиране – *двупосочна връзка***, при която гражданските организации осъществяват обмен на информация с общината. Консултациите включват оценки на бенефициентите, събиране на обратна информация и отзиви, срещи в общината, фокус групи, конференции, кръгли маси, обсъждания и др. форми.

• **Ангажиране или активно участие – *връзка, основаваща се на партньорство с местните органи,*** при което гражданите и техните организации вземат активно участие в процеса на разработване на конкретни дейности и политики. При него се признава ролята на гражданите в процеса на предлагане на варианти, въпреки че отговорността за окончателното решение или формулирането на дадена политика се поема от съответния компетентен орган.

Съществуват и форми на сътрудничество между местната власт и гражданските организации, при които контролът върху взетите решения е споделен. Споделеното при вземане на решения е полезно, когато познанията, капацитетът и опитът на външните участници са релевантни към постигането на целите на политиката. В тази ситуация са по-засилени тенденциите за отговорност при изпълнение на взетите решения, интереса от наблюдение на качеството на изпълнение на решенията, упражняването на контрол от различни заинтересовани страни, изграждането и прилагане на култура за отчетност и публичност на постигнатите резултати от местната власт.

Насоките за взаимодействие между местната власт и гражданските организации могат да се систематизират, както следва:

• Съвместно разработване на цялостна политика на общината за местно развитие, на определени целеви политики и програми (например финансова политика, програма за социално подпомагане, стратегия за работа с младите хора в общината и др.), **както и на споразумения за съвместна дейност.**

• Въвличане на НПО в работата на комисиите към Общинския съвет, **излъчване на експерти от общинската администрация за съвместна работа с НПО.**

• Създаване на групи за обществено наблюдение, оценка и контрол на проблемите, групи за граждански диалог, консултативни и обществени съвети към кмета, мрежи и коалиции за партньорство и др.

• Изграждане на временни или постоянно действащи органи за взаимодействие между Общински съвет, общинска администрация и НПО.

• Обединяване на усилията за финансиране на значими местни дейности.

• **Създаване на публичен регистър на НПО в общината**, който да отразява сферите им на дейност, осъществените партньорства и изпълняваните проекти.

Този документ е изготвен в рамките на проект "Ателие на активните граждани" на Сдружение "Център за развитие на община Златоград". Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014.

Препоръчва се сформиране на представителна работна група от експерти от всички заинтересовани страни и организации и изграждане на експертен екип за мониторинг, които да подпомага администрацията на общината при организиране и провеждане на наблюдението и оценката на изпълнение на секторни политики и програми.

Възможността за участието на представителите на неправителствените организации в откритите заседания на Общинския съвет е необходимо условие за продължаване на съвместната работа по прилагане на политиката, осъществяването на мониторинг и граждански контрол при оценяване на резултатите от различните политики.

ПРОЦЕДУРА ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НА ОЦЕНКА НА ОБЩИНСКИ ПОЛИТИКИ

Предмет на оценката на политиката е нейната резултатност, нейният "успех" – очакван или вече постигнат. Оценката представлява систематично изследване, което се извършва, за да се преценят връзките между входовете, дейностите, изходите и резултатите от изпълнението на програмата от една страна и факторите в програмната среда, от друга страна. Оценка може да се предприема по различни причини. Тя може да е предприета, за да се подпомогне планирането на политика или програма или за изпробване на нови иновационни идеи. Тя може да е предприета за управленски и административни цели или за да се прецени доколко е подходящо да се въведат определени промени в политиката или програмата, или за да се установят начини за подобрение. Оценката може, също така, да бъде предприета, за да се реши дали да се разшири обхвата на определена политика или програма.

Информацията от мониторинга (и по-специално – информацията от наблюдението върху индикаторите за изпълнение) може да помогне за идентифициране на тези области, в които е необходим по-дълбок анализ и усъвършенстване на изпълнението на стратегическия документ. С помощта на тази информация може да се прецени кои бюджетни програми или публични политики трябва да бъдат подложени на оценка.

Този документ е изготвен в рамките на проект "Ателие на активните граждани" на Сдружение "Център за развитие на община Златоград". Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014.

ОБЩЕСТВЕН ДЕБАТ “ОБЩИНСКА ПОЛИТИКА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ”

“Ателие за активните граждани” организира в Златоград два обществени дебата за ключови общински политики. Първият дебат ангажира обществените настроения към общинската политика за управление на отпадъците – тема, особено актуална в периода на приемане на ставката за Такса битови отпадъци и Плансметката за 2016 за БО и поддържане чистотата на обществените територии.

В дебата се включиха повече от 40 участника, сред които Кмета на общината и Председателя на ОбС, общински експерти, представители на бизнеса, НПО и младите хора. Те видяха на практика в презентациите как намалението на разходите, които всяко домакинство и фирма плаща, са в пряка връзка с разделно събраните отпадъци, рециклираните отпадъци и повторно употребени отпадъчни материали.

Управление на отпадъците

Отпадъците се определят като ненужен, неизползваем или нежелан материал. Отпадъците са продукт на много дейности и производства. Много от тях имат негативен ефект върху заобикалящата среда. В следствие на постоянния стремеж към икономически растеж, количеството на отпадъците се увеличава с бързи темпове. Това поражда нуждата от адекватното им управление.

Оползотворяване на ресурсите е свързано с извличането на определени материали за конкретна следващата употреба, като например **рециклиране, компостиране или производството на енергия**. Целта при оползотворяването на ресурсите е да се извлекат максимални практически ползи от продуктите, да се забави потреблението на първични природни ресурси и да се ограничат количествата отпадъци, които се депонират. Разделното събиране на отпадъците, последвано от повторната им употреба, рециклирането на неорганичната фракция и употребата на органичната фракция за производство на енергия и компост са предпочитани пред депонирането.

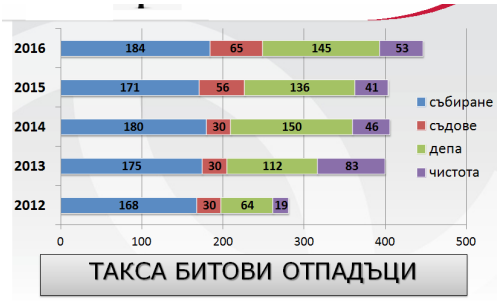
Управлението на отпадъците представлява дейности по събирането, транспортирането, оползотворяването и депонирането на

Този документ е изготвен в рамките на проект “Ателие на активните граждани” на Сдружение “Център за развитие на община Златоград”. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014.

отпадъчни материали. Терминът обикновено се отнася до материали, произведени от човешка дейност, а самият процес обикновено се извършва, за да се ограничи въздействието им върху здравето на хората, околната среда или естетиката на ландшафта. Управлението на отпадъците е практически свързано с оползотворяването на ресурсите.

Участниците одобриха публикуваната План-сметката за 2016 г за Община Златоград, в размер на 450 хил.лв. Тя е разчетена при очаквано намаление количеството на отпадъците с 10% или в абсолютна стойност – върху 2200 т за цялата година. Предвидено е запазване размера на такса Битови отпадъци (БО) в размера от предходната година, въпреки повишаване на разходите, които Общината ще трябва да плаща като отчисления по Закона и за следексплоатационни грижи на депата (общо 93 хил лв или 20% от разходите в План сметката). Това ще стане възможно благодарение на намаляване количеството на отпадъка и повишената събираемост: 80 % от текуща и 45% от предходни години. В разчетите са предвидени и изпълнение на 80 курса (224 т) за биоразградими отпадъци и 500 курса (200 т) за разделно събрани отпадъци от хартия, пластмаса и стъкло.

Основната част от обсъжданията бяха насочени към оптимизиране процеса на разделно събиране, чието практическото стартиране бе планирано за февруари 2016 г. Дадоха се и препоръки за иницииране на управленски решения на местно ниво. Обобщените изводи и предложения от дебата включват:

1. Одобрение на представения проект за Проект на план-сметката в размер на 450 хил.лв. и запазване годишния размер на ТБО за 2016 г, със запазване качеството на услугата, чрез регулярно събиране на отпадъците и адекватно почистване на териториите за обществено ползване;

2. За следващите години да се разработват и внедряват справедливи методики за определяне на дължимата такса за битови отпадъци, съобразено със Закона за управление на отпадъците;

3. Да се формира специално отношение към тези, които не плащат: чрез засилен контрол, санкции или използване на фирма за събиране на общинските вземания;

4. Да се изготви план за действие по управлението на отпадъците;

5. Обособяване на площадка за разделно събиране и сключване на договор между Общината и лицензирана фирма за разделно събиране;

6. През февруари 2016 да се отчете изпълнението на ангажимента за стартиране на разделното събиране;

7. Реализиране на идеи за популяризиране на кампанията за разделно събиране, което да се превърне в устойчива общинска политика и да промени негативни нагласи от предходни периоди;

Този документ е изготвен в рамките на проект "Ателие на активните граждани" на Сдружение "Център за развитие на община Златоград". Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014.

8. Изготвяне и популяризиране на механизма за разделно събиране; Пилотна акция под формата на състезания между класовете в училищата за разделно събиране, стартираща от СОУ "Антим Първи" – Златоград;

9. Търсене на стимули за гражданите и фирмите, които събират разделно;

10. Последователни действия за позитивна промяна на нагласите;

11. Промени в местната нормативна база: чрез актуализация на Наредба №5 на ОбС Златоград или приемане на нова местна наредба, предвиждаща принципите за разделно събиране, рециклиране, компостиране и повторно използване на отпадъците;

12. Използване на представените проектни възможности за 2016 и 2017 г., приложими за Златоград, за дейности по управление на отпадъци.

Надяваме се, посочените предложения да позволят на общинските съветници и на кмета на общината, да предприемат законодателни и управленски решения по отношение отпадъците, които биха позволили те да бъдат разглеждани по-скоро като суровина, а не като отпадък.

ОБЩЕСТВЕН ДЕБАТ – *"ОБЩИНСКА МЛАДЕЖКА ПОЛИТИКА"*

Чрез "Ателие за активните граждани" в Златоград бе обсъдена общинската младежка политика. Основен документ, прилаган по време на дебата, бе Стратегията за развитие на младежта и спорта в Община Златоград 2014-2020, приета с Решение на Общински съвет, през юни 2014 г. В нейния анализ се посочва, че делът на младите хора от 15 до 29 години в Златоград е 16%, с прогноза за рязко намаляване до 8% към 2020 г. Налице е тенденция за емиграция предимно на млади хора и семейства в активна репродуктивна и трудоспособна възраст. Мотивите за емиграция се свързват със стремеж за образователна и професионална реализация и осигуряване на трудова заетост, с по-високи доходи и по-висок жизнен стандарт.

След почти едногодишно прилагане на Стратегията, младите хора потвърдиха констатациите за нуждата от конкретни действия за насърчаване на икономическата активност и създаване на възможности за кариерно развитие на младежи. Като втора задача бе формулирана нуждата от достъп до информация и качествени услуги за младите хора, както и стимулиране на гражданската активност за участие на младите хора в местното развитие. Създадените в Златоград условия за спорт насочиха младите хора и към темата за популяризиране на здравословния начин на живот. Посочените проблеми и съществуващи тенденции потвърждават визията за младите хора: "Професионално, социално и личностно реализирани млади хора на територията на Община Златоград, приобщени към спорта, здравословния начин на живот и ангажирани в обществения живот и местното развитие."

Акцент за конкретни действия по време на дебата бе електронното правителство и възможностите за дигитално включване. Младите хора посочиха конкретни ползи от това -използване на Интернет за доставяне на обществени услуги по удобен и ориентиран към клиента начин, икономия на време и средства, прила-

Този документ е изготвен в рамките на проект "Ателие на активните граждани" на Сдружение "Център за развитие на община Златоград". Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014.

гане на нови технологии в управлението и нов начин на взаимодействие с институциите. Като позитивни примери се демонстрираха сайтовете на НАП, НСИ, Търговски регистър, информационната система за европроекти ИСУН 2020, сайтове на отделни общини и областни администрации. За гражданите интерес представляват и формите за е-Обучение, е-Култура и е-Медицина. Като положителен пример бе представен и опита на Естониа: e-Estonia, където от 10 години се прилага електронна лична карта с достъп до всички публични услуги – плащане на такси, данъци, училища, полиция, нотариални услуги, кадастър, здравен картон, електронно гласуване, интернет банкиране и др. Тествани бяха системата за ползване на Персонелен идентификационен код(ПИК) на НАП, както и Проверката на Данъчни задължения от сайта на Община Златоград.

Конкретните предложения по темата за Общинска младежка политика, които са представени пред Общински съвет, включват:

1. Популяризиране на Стратегията за развитието на младежта и спорта в Община Златоград 2014-2020;

2. Текущ отчет по изпълнението на Стратегията и Плана за действие към нея, за периода юни 2014-юни 2016 по 11-те стратегически цели, при необходимост актуализация на същите;

3. Засилване сътрудничеството между Общинската администрация, другите публични администрации (по заетостта, социалните дейности, сигурността и обществения ред), образователните институции, читалищата и гражданския сектор в превантивни програми за младежта;

4. По-ефективна връзка между професионалното образование и бизнеса;

5. Прилагане на форми за публично-частно партньорство за модернизиране на областите, свързани с развитието на младите хора;

6. Разширяване услугите на е-Община, прилагани от Община Златоград;

7. Създаване на Младежки съвет и Обществен съвет за спорта, които да подпомагат изпълнението и мониторинга на политиката в областта на младежта и спорта;

Младите хора оцениха ролята на електронното правителство и дигиталното включване.

Е-правителство, използване на Интернет, за доставяне на обществени услуги по удобен и ориентиран към клиента начин, е нов начин на мислене:

- Спестяващ време и средства;
- Позволяващ реална проверка;
- Използващ нови технологии в управлението;
- Допускащ нов начин на взаимодействие с властта.

Услуги за гражданите

1. Подоходни данъци: декларации, уведомяване.

2. Услуги по търсене на работа при бюрата на труда.

3. Социални осигуровки, помощи за безработни, добавки за деца, медицински разходи, стипендии.

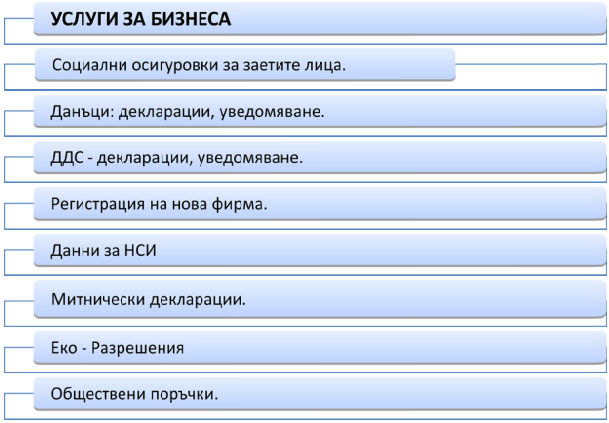
4. Лични документи (паспорти, свидетелства за управление на МПС).

5. Регистрации на МПС (нови, използвани, внесени МПС).

Този документ е изготвен в рамките на проект "Ателие на активните граждани" на Сдружение "Център за развитие на община Златоград". Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014.

6. Подаване на документи за строителни разрешения.
7. Публични библиотеки (каталози, машини за търсене).
8. Свидетелства (за раждане, брачни и др.).
9. Дипломи за средно и висше образование.
10. Смяна на адресна регистрация.
11. Услуги, свързани със здравеопазването (интерактивни съвети относно наличността на определен тип услуги в различните болници; запазване на час за преглед).

Възможности за електронно включване:

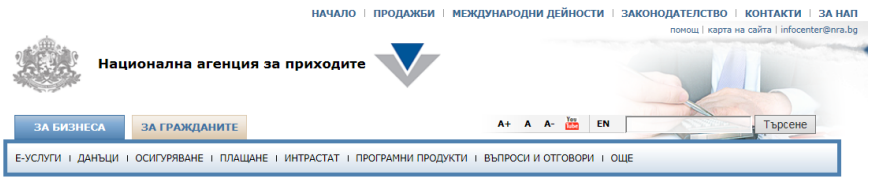

Кампания "Влез в час с данъците" и ПИК

Единен портал на административни услуги

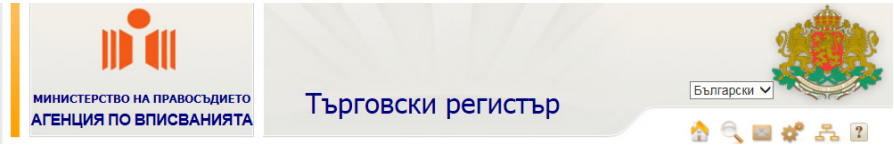
Този документ е изготвен в рамките на проект "Ателие на активните граждани" на Сдружение "Център за развитие на община Златоград". Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014.

Портал на електронните услуги на НАП

Официален сайт на НСИ

Официален сайт на Агенцията по вписванията

ИСУН 2020

Портал за проектно кандидатиране и управление

Този документ е изготвен в рамките на проект "Ателие на активните граждани" на Сдружение "Център за развитие на община Златоград". Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014.

ГРАЖДАНОМЕР

2.1 ГРАЖДАНОМЕР – НОВИЯТ ОНЛАЙН ИНСТРУМЕНТ ЗА ГРАЖДАНСКИ ПРАВА

Ако искате да проверите доколко познавате основните граждански права, които ви дава Конституцията на Република България, можете да го направите с новия онлайн инструмент на Българското училище за политика "Димитър Паница" – "Гражданомер" – www.grajdanomer.bg

Под формата на поредица от тестове всеки може да види наясно ли е как работят институциите у нас, знае ли какви са правомощията на президента, министър-председателя и народните представители, познава ли механизмите на съдебната власт, формите на гражданско участие в изработването на публични политики, правата и задълженията си като избирател.

Попълнилите тестовете могат да видят както собствените си резултати, така и верните отговори на въпросите, които са сбъркали. Въпросите са 104 и са разделени в пет групи – демократични принципи, институции, местна власт, защита на гражданите, избори и избирателни права.

През сериозната материя на конституционните права и задължения ни води симпатичният Гражданко, който влиза в различни роли – кмет, депутат, гласоподавател или накратко – гражданин, който иска, може и трябва да управлява и променя живота си и този на страната.

www.grajdanomer.bg е насочен към активните хора, които получават информация и знания от интернет. Той е реализиран от екипа на Българското училище за политика "Димитър Паница" и се осъществява с финансовата подкрепа на Съвета на Европа.

За контакти:
Българско училище за политика "Димитър Паница"
ул. Цар Шишман 17, София 1000
Тел: +359 2 952 68 82 Ел. поща: office@schoolofpolitics.org

Този документ е изготвен в рамките на проект "Ателие на активните граждани" на Сдружение "Център за развитие на община Златоград". Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014.

2.2 “Сподели и помогни”

За втора поредна година Асоциацията на Лайънс клубовете Дистрикт 130-България реализират своята кампания **“Сподели и помогни”,** осъществявана с безрезервната подкрепа на Метро. Тя е предназначена за **събиране на дълготрайни хранителни стоки, санитарни материали и битови стоки,** предназначени за децата в риск и без родителска грижа, както и към възрастни хора, които имат нужда от подкрепа. Съвместната благотворителна акция “Сподели и Помогни” на “Метро” и Асоциацията на Лайънс клубовете – Дистрикт 130, България се провежда на територията на 15-те магазина на “Метро“, които предоставиха търговската си площ, пълната си продуктова гама, техническата си структура и доброволци от служителите си.

Кампанията “Сподели и помогни” протича през месеците декември и януари, като за последните две години съвпада по време с международната кампания на Лайънс Клуб Интернешънъл за подпомагане на бедните и нуждаещите се – елемент от 100-годишния Лайънс юбилей. С нея през януари се отбелязва и рожденатa дата на Мелвин Джонс чрез Световната Лайънс седмица на услугите през януари.

През първата година от кампанията бяха събрани продукти за над 27 000 лева, сортирани в 29 палета за 17 социални дома в страната, разположени в София, Пловдив, Благоевград, Варна, Стара Загора, Бургас, Плевен, Панагюрище, Нови хан, Русе, Велико Търново. Успехът на кампанията бе постигнат чрез организацията, приятелската помощ, патньорството и доброволчество на Лайънс Клубовете в Бургас, Несебър, София, Пловдив, Габрово, Велико Търново, Стара Загора, Плевен, Варна, Панагюрище, Русе и техните членове. По време на акцията се включиха и лайънс членове от чужбина, гостуващи през този период в България, които спонтанно се ангажираха и се почувстваха невероятно въодушевени от подкрепата си за децата в България.

От Лайънс Асоциация – Дистрикт 130 България са удовлетворени, че успяват да направят стотици деца без родителска грижа и в риск щастливи за Коледните и Новогодишни празници. Събраните средства и хранителни стоки от първа необходимост като брашно, ориз, захар, боб, леща, грах, консерви, мед, сладки, шоколади и санитарни материали – сапун, перилни и почистващи препарати, белина, тоалетна хартия, салфетки и носни кърпички, както и играчки, дрехи и обувки достигат веднага до децата. Участниците оценят и приноса на служителите на “Метро“ България, които направиха кампанията истинска, чрез перфектно стикованите отношения помежду си, и чрез приемането им като едни от тях, като близки и ценни партньори и приятели. “Ние не се познавахме, но когато застанахме заедно, рамо до рамо да осъществим замисленото полезно и благородно за децата дело, разбрахме, че добро при добро отива. Независимо кой си, какъв е цвета на кожата ти и къде си роден, общата кауза

Този документ е изготвен в рамките на проект “Ателие на активните граждани” на Сдружение “Център за развитие на община Златоград”. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014.

ни сплоти, изгради като добър действащ екип и ни показа, че заедно можем повече!" – споделят от участниците.

Служителите на "Метро" направиха и лични дарения в размер на 1700 лева в брой, които отидоха за заплащане на ток и купуване на дърва за отделни домове. Веднага след новогодишните празници, известни софийски готвачи в партньорство с "Метро Академия" разшириха кампанията "Сподели и Помогни", като организираха готвене на храна за 4 софийски дома за деца, лишени от родителски грижи.

Този документ е изготвен в рамките на проект "Ателие на активните граждани" на Сдружение "Център за развитие на община Златоград". Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014.

През следващата година, инициативата "Сподели и помогни" стана кампания. Новото е, че акциите по събиране на материалите вече не са концентрирани само в един уикенд. Кампанията се провежда както през декември, така и през целия месец януари, когато също има поредица от празници. Целта е да се създаде правилна организация и да се достигнат повече нуждаещи се. Знае се, че преди Коледа всички помагат, но мине ли суматохата около този ден, децата като че ли са по-самотни.

За реализирането на кампанията, всеки лайънс член търси своите партньори, приятели, роднини и съседи. Разказва им за кампанията "Сподели и помогни", за да запали и техните сърца с пламъка на благотворителността. Колкото повече хора се включат в инициативата, толкова повече очи на нуждаещи се деца и възрастни хора имат надежда, че светът може да е по-добро място.

Всеки Лайънс клуб организира поредица от акции в магазините Метро. Набраните благотворително стоки, играчки и дрехи се разпределят и доставят на бенефициенти, определени от самите клубове. Няма ограничения за време, ангажираност и бенефициенти. Сега всеки член и клуб подпомагат домове за деца в риск и без родителска грижа, както и домове за възрастни хора, според контактите си с тях по места, желанията и приоритетите си.

Кампанията "Сподели и помогни" е едно по-високо стъпало в благотворителните Лайънс инициативи в България. Тя обхваща по-дълъг период на действие, за да покаже, че винаги, във всеки период от годината, от Лайънс могат да бъдат полезни, рационални и нужни. Кампанията обхваща и месец януари, за да потвърди и съпричастността на включващите се партньори към целта на 100-годишния Лайънс юбилей: **"100 млн. бедни и нуждаещи се, подпомогнати от Лайънс".**

За повече информация: www.lions.bg

Този документ е изготвен в рамките на проект "Ателие на активните граждани" на Сдружение "Център за развитие на община Златоград". Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014.

2.3 Глобални библиотеки – казахме "ДА" на обществените библиотеки и променихме живота на обикновения човек

Фондация "Глобални библиотеки – България" е наследник и продължител на дейностите по Програма "Глоб@лни библиотеки – България", съвместна инициатива на Министерство на културата, Програмата на ООН за развитие, Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията, Национално сдружение на общините в Република България и Българска библиотечно-информационна асоциация. Инициативата се финансира чрез субсидия в размер на 15 милиона щ.д. от Фондация "Бил и Мелинда Гейтс".

"Глоб@лни библиотеки – България" цели да улесни достъпа до информация, знания, комуникации, електронно съдържание и услуги за общността чрез мрежата на обществените библиотеки. В рамките на пет години (2009-2013) програмата повиши степента на използване на библиотеките в цялата страна и помогна на българските граждани да се приобщят към глобалното информационно общество. Благодарение на програмата обществените библиотеки продължават да разширяват своя обхват и дейности, превръщат се в по-привлекателни за посетителите места и играят все по-важна роля в местното развитие. Програмата насърчи набирането на средства и застъпничеството, за да помогне на обществените библиотеки да бъдат припознати като средища за промяна и знание.

За успешното постигане на устойчиви резултати Програма "Глоб@лни библиотеки – България" разчита на съвместните усилия на правителството, местните власти и неправителствения сектор.

Програма "Глоб@лни библиотеки – България" осигури информационно и телекомуникационно (ИТ) оборудване, както и Интернет връзка за посетителите в 960 обществени библиотеки в градове и села из цялата страна. Повече от 3000 библиотечни служители от над 1600 библиотеки бяха обучени в работа с компютри и Интернет, предоставяне на съвременни библиотечни услуги, библиотечен мениджмънт, общуване и работа с потребители и общности, застъпничество и писане на проекти. Програмата има балансиран географски обхват, за да съдейства за преодоляването на вътрешно- и междурегионалните различия в социалното и икономическо развитие на страната.

Програма "Глоб@лни библиотеки – България" подкрепя библиотеките в разработването и предоставянето на нови, базирани на информационните и комуникационни технологии услуги за потребителите (е-услуги).

Е-услугите удовлетворяват информационни потребности на местните общности в различни тематични области, като се използват онлайн базирани ресурси.

Е- заетост е иновативна за библиотеките услуга, при която се предоставя

Този документ е изготвен в рамките на проект "Ателие на активните граждани" на Сдружение "Център за развитие на община Златоград". Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014.

актуална и точна информация в областта на пазара на труда: свободни работни места, възможности за участие в квалификационни и преквалификационни курсове, за финансиране на проекти в сферата на заетостта и т.н. Предоставянето на тази услуга от библиотеките е основано на подписаното Споразумение за сътрудничество с Агенцията по заетостта(на национално ниво) и създадените партньорства между библиотеките и Дирекции "Регионални служби по заетостта" и Дирекции "Бюро по труда" (на регионално и местно ниво).

Е-здраве в библиотеката е услуга, при която библиотеките предоставят надеждна и точна информация по здравни теми, използвайки активно ИКТ; организират събития за различни целеви групи, с участието на експерти от Регионалните здравни инспекции и др. Предоставянето на тази услуга е основано на подписаното с Министерство на здравеопазването Споразумение за сътрудничество (на национално ниво) и създадените партньорства на библиотеките с Регионалните здравни инспекции (на регионално ниво).

Е-култура- това е услуга, насочена към предоставяне на културни продукти, организиране на културни събития и инициативи за местните общности.

Е-образованието използва електронната среда и свързаните с нея технологии, както и интернет мрежата, за предаване на обучително съдържание. Е-образованието може да бъде компютърно базирано или интернет базирано. Обучението по чужд език чрез използване на CD носител или чрез образователна телевизионна програма също са форма на е-обучение. Използването на електронна среда прави е-образованието интерактивно по природа и дава нови възможности за обучение и достъп до обучителни ресурси отвъд традиционно познатите. То представлява нова образователна концепция, която стои в основата на ученето през целия живот (УЦЖ). Е-образованието в България е в процес на развитие, което следва в най-общи линии европейските инициативи в областта. Съществува дистанционно обучение в български университети, както и национална мрежа на виртуални университетски библиотеки. Функционира Национален образователен портал, както и редица други инициативи.

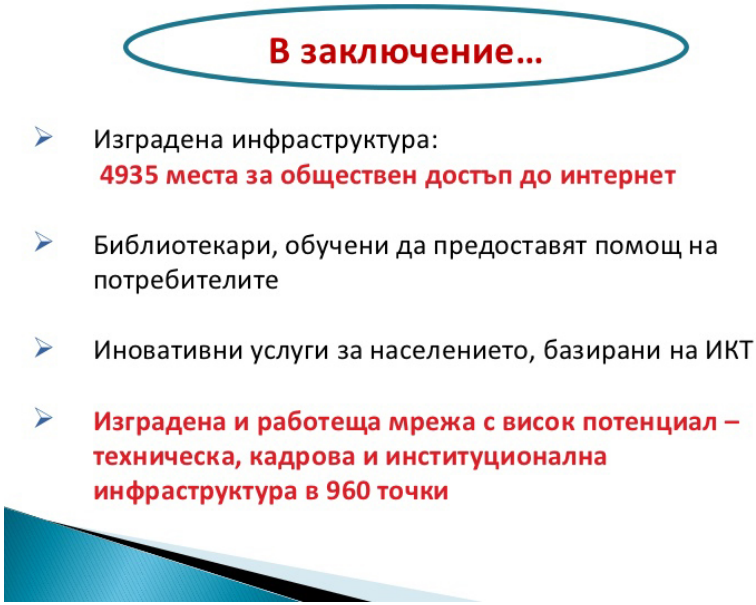
Освен в горепосочените области, целевите библиотеки по Програма "Глоб@лни библиотеки – България" предоставят и други нови услуги на своите потребители. Пример за такава услуга е кампанията "Влез в час с данъците", изпълнявана съвместно от Националната агенция за приходите (НАП), Министерство на образованието, младежта и науката и библиотеките по програмата. Услугата е основана на подписаното споразумение за сътрудничество с НАП (на национално ниво) и установените партньорства с териториалните дирекции на НАП (на местно ниво). Чрез съвместни усилия на местните общности и ключовите партньори програмата насърчи модернизирането на обществените библиотеки в България и способства за изграждане на техния нов облик на библиотеки, предоставящи иновативен пакет от услуги за посетителите: компютри и достъп до Интернет, онлайн информация, електронно съдържание от местно значение, обучения по компютърна и информационна грамотност, реализиране на проекти за общността, пространство за работа и провеждане на общностни събития, решения

Този документ е изготвен в рамките на проект "Ателие на активните граждани" на Сдружение "Център за развитие на община Златоград". Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014.

за нуждите на специфични целеви групи (деца, безработни, предприемачи и т.н.), а също приятна физическа среда и ориентирани към потребителя библиотекари.

Пълната подкрепа по субсидията от фондацията за 960 целеви библиотеки включва: ИТ оборудване за посетителите, цялостна обучителна програма за библиотечните служители, както и участие на библиотеката в дейности по застъпничество, работа в мрежа, връзки с обществеността и популяризиране. Софтуерът, нужен за ИТ оборудването, е дарен от "Майкрософт".

Инициативата "Глобални библиотеки" на Фондация "Бил и Мелинда Гейтс" работи за отваряне на света от знания, информация и възможности за повече хора. Бидейки част от Програмата за глобално развитие на фондацията, "Глобални библиотеки" работи в страни, които са доказали необходимост и готовност да подпомогнат обществените библиотеки за предоставяне на свободен достъп до компютри и Интернет, както и обучения за пълноценно използване на тези средства. "Майкрософт" е партньор на "Глобални библиотеки" и дарява софтуер по молба на различни партньори. Инициативата се стреми да превърне обществените библиотеки в жизнени източници на помощ, с която може да се подобри животът на милиони хора.

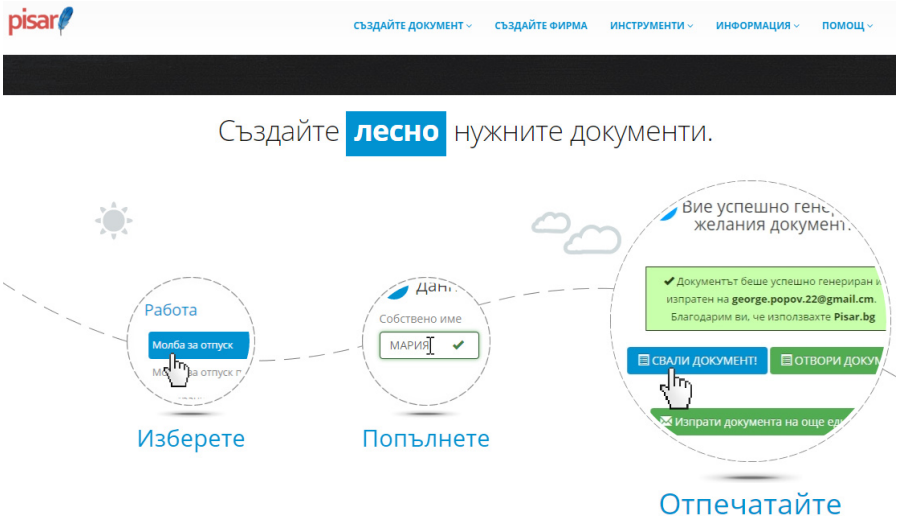
Фондация "Глобални библиотеки – България"
ул. "Христо Белчев" 1, ет. 4, София 1000,
Тел.: (+359 2) 931 99 17, (+359 89) 221 93 61
e-mail: foundation@glbulgaria.net

Този документ е изготвен в рамките на проект "Ателие на активните граждани" на Сдружение "Център за развитие на община Златоград". Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014.

2.4 PISAR.BG – ПОМАГА СРЕЩУ БЮРОКРАЦИЯТА

Този проект е създаден от ФОНДАЦИЯ “Граждани срещу бюрокрацията”. Целта на създателите му е всички хора да могат лесно да създават необходимите документи от ежедневието. Без чужда помощ. Без излишни разходи. Бързо. По всяко време.

Друг основен приоритет на авторите е: да помогнат за намаляване консумацията на хартия. Опитват се да го постигнат като оптимизират предлаганите документи – като брой страници и форматиране. Това по никакъв начин не променя съдържанието и качеството на документите, но помага за спасяването на над 80 дървета от изсичане всяка година!

Лесно, бързо и безплатно.

Всички документи от Pisar се предлагат безплатно. Можете да създадете всеки един документ с няколко прости стъпки:

1 Изберете документа, който искате да създадете
2 Въведете нужната информация
3 Генерирайте и свалете / отпечатайте

Основните категории и видове документи са:

• *Пари*
o Договор за заем
o Пълномощно пред банка
o Декларация за произход на средства
o Запис на заповед
o Договор за Цесия
o Разписка за получена парична сума

Този документ е изготвен в рамките на проект “Ателие на активните граждани” на Сдружение “Център за развитие на община Златоград”. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014.

o Договор за опрощаване на задължения
o Договор за особен залог
o Договор за дарение
o Покана за доброволно изпълнение
• *Автомобили*
o Договор за продажба на МПС
o Договор за Наем на МПС
o Пълномощно за управление на МПС
o Договор за дарение на МПС
• *Данъци и осигуровки*
o Пълномощно за НАП
o Пълномощно за здравноосигурителни права
o Възражение до НАП за изтекла давност
o Договор за счетоводно обслужване
• *Пълномощни*
o Пълномощно за получаване на пенсия
o Пълномощно пред мобилен оператор
o Пълномощно пред банка
o Пълномощно за НАП
o Пълномощно за здравноосигурителни права
o Пълномощно за управление на МПС
o Пълномощно пред доставчик на услуги
o Пълномощно пред съд
o Общо търговско пълномощно
o Пълномощно пред митница
o Пълномощно за получаване на лични документи
• *Документи за неправителствени организации*
o Молба за издаване на актуално състояние на фондация/сдружение
o Договор за дарение
o Договор за дарение на МПС
• *Семейни*
o Пълномощно за получаване на пенсия
o Декларация за пътуване на дете в чужбина
o Молба за отпуск по майчинство
o Декларация за припознаване на дете
o Заявление за отказ от наследство
o Договор за дарение
o Справка в Централен Кредитен Регистър
• *Лични*
o Молба за напускане на работа
o Справка в Централен Кредитен Регистър
o Договор за наем
o Заявление за свидетелство за съдимост
o Пълномощно пред мобилен оператор
o Пълномощно пред банка

Този документ е изготвен в рамките на проект "Ателие на активните граждани" на Сдружение "Център за развитие на община Златоград". Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014.

o Декларация за пътуване на дете в чужбина
o Пълномощно за здравноосигурителни права
o Молба за отпуск по майчинство
o Декларация за идентичност на имена
o Декларация за припознаване на дете
o Заявление за отказ от наследство
o Пълномощно пред доставчик на услуги
o Пълномощно пред съд
o Декларация за липса на доходи
o Декларация за предоставяне на адрес
o Заявление за издаване на удостоверение от Прокуратурата
o Молба за издаване на служебна бележка от НСлС
o Пълномощно за получаване на лични документи
o Пълномощно за получаване на пенсия
• *Договори*
o Договор за заем
o Договор за продажба на МПС
o Договор за продажба на дружествени дялове
o Договор за Наем на МПС
o Договор за Цесия
o Договор за счетоводно обслужване
o Договор за опрощаване на задължения
o Договор за особен залог
o Договор за дарение
o Договор за наем
o Договор за дарение на МПС
• *Работа*
o Молба за отпуск
o Молба за отпуск по майчинство
o Декларация за липса на доходи
o Предизвестие за прекратяване на трудов договор
o Трудов договор
o Молба за постъпване на работа
o Декларация за ползване на компютърно работно място
o Декларация за обекти на интелектуална и индустриална собственост
o Заявление за свидетелство за съдимост
o Молба за напускане на работа
• *Фирми*
o Регистрация на ЕООД
o Регистрация на ООД
o Документи за обявяване на ГФО
o Договор за заем
o Пълномощно пред мобилен оператор
o Пълномощно пред банка
o Декларация за произход на средства

Този документ е изготвен в рамките на проект "Ателие на активните граждани" на Сдружение "Център за развитие на община Златоград". Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014.

o Договор за продажба на дружествени дялове
o Договор за Цесия
o Разписка за получена парична сума
o Пълномощно пред доставчик на услуги
o Договор за счетоводно обслужване
o Договор за особен залог
o Пълномощно пред съд
o Общо търговско пълномощно
o Пълномощно пред митница
o Трудов договор
o Образец от подпис и съгласие
o Декларация за ползване на компютърно работно място
o Декларация за обекти на интелектуална и индустриална собственост
o Покана за доброволно изпълнение
o Справка в Централен Кредитен Регистър

И няколко думи на авторите, защо тази практика е полезна:

Мога ли да се справя сам?

Да! Създаването на документ никога не е било по-лесно! Вече можете и сами, като всичко е описано стъпка по стъпка! Във всеки документ са включени инструкции на разбираем език. Нека забравим неразбираемите правни и счетоводни термини и да създадем сами необходимия документ за минути!

С добро качество ли са документите?

Всички документи са създадени от квалифицирани юристи и защитават максимално вашият правен интерес!

В Интернет има много примерни документи. Защо да избера вас?

Да, в Интернет има всичко, но ако попълвате свален документ от Интернет е възможно да допуснете грешка при въвеждане на данните, които попълвате. Често свалените документи от Интернет са базирани на стара нормативна база, не изглеждат добре и не поднасят прегледно информацията. Няма смисъл да си губите времето. Тук се предлагат услуги, базирани на дългогодишен опит и тествани в практиката. Документите, създадени чрез Pisar.bg, са гарантирано проверени от квалифицирани юристи и защитават максимално правния интерес на клиентите.

Защо услугите са безплатни?

Причината всички услуги да са безплатни е много проста – ние сме Фондация в обществена полза. Създадохме този проект с единствената цел да помогнем на хората да могат да създадат нужния им документ, като нямаме за цел да реализираме печалба. Всички услуги са абсолютно безплатни и няма никакви скрити такси. Всички разходи по поддръжката на този проект са от дарения

Фондация “Граждани срещу бюрокрацията”
Адрес: гр. София 1504, Пощенска кутия №36
Email: office@pisar.bg
https://pisar.bg

Този документ е изготвен в рамките на проект “Ателие на активните граждани” на Сдружение “Център за развитие на община Златоград”. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014.

2.5 e-Естония – моделът на дигитална Европа

Ще Ви запознаем как се прави електронно правителство в Европа и каква е ползата за един средно – статистически данъкоплатец. Как полицията, здравеопазването, училищата, транспорта, данъчните и десетки други държавни институции обслужват гражданите бързо, лесно и удобно онлайн. Примерът е от малката и не много богата, но много добре уредена балтийска държава, член на Европейския съюз – ЕСТОНИЯ.

Вече повече от 5 год. всички граждани на Балтийската република – Естония притежават ново поколение лични карти, които се смятат за гръбнака на електронното правителство. Когато тази карта се сложи в електронен четец и се свърже с компютър с интернет, гражданите и бизнесът в Естония имат достъп до единния портал на електронното правителство. Това им позволява да ползват дистанционно около 700 административни услуги от всяка точка на света, денонощно и без почивен ден.

От няколко години 86% от естонците не обикалят по гишетата на институциите, нито висят по опашки, не се срещат и не се карат с държавните чиновници, макар да им се налага да общуват с администрациите всеки ден.

Вътре в този малък документ има чип в който се съдържат 3 файла:

1. Съдържа същата информация с личните данни, които са изписани на самата карта.

2. Съдържа сертификат за идентичност и разпознаване.

3. Съдържа сертификат за самия електронен подпис, с който гражданите могат да се идентифицират в електронната среда и могат да подписват по електронен път всякакви документи.

С тази карта от разстояние могат да се подписват всякакви заявления в институциите, дори и да изповядате с друго лице онлайн през интернет сделка пред нотариус за покупко-продажба на автомобил, земя или жилище. Това се нарича **“електронен нотариат”**. Можете да регистрирате фирма и да сключите търговски договор от разстояние.

Гражданите на Португалия, Белгия, Латвия и Холандия също имат такива карти с чип и те са признати в Естония. Затова от тези 4 държави всеки може да регистрира фирмата си през интернет в Естония.

Измамите с недвижими имоти са сведени до нула, а чипът криптира данните така, че да не станете жертва на хакери.

Същите неща можете да направите и с мобилния си телефон. Паралелно имаме и работеща ID услуга. Вътре в телефона обаче има специална СИМ – карта. С единият ключ удостоверявате самоличността си, а с вторият се подписвате електронно. Апаратът на практика представлява персонален четец, но се свързва през мобилната мрежа. Няма значение дали с лична карта или телефон, и двата метода имат еднаква правна сила.

Картите се преиздават на всеки 5 години. Гражданинът плаща за нея еднократно и не плаща никакви абонаментни такси за електронния си подпис. У нас българските граждани щом искат да се подписват онлайн, трябва да си купят карта с четец от

Този документ е изготвен в рамките на проект “Ателие на активните граждани” на Сдружение “Център за развитие на община Златоград”. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014.

фирми, предлагащи т.нар електронни удостоверителни услуги. Електронният подпис в България се подновява всяка година срещу абонаментна такса.

Естонците също са чувствителни кой и как борави с техните лични данни, но пък имат много голямо доверие в електронните услуги, и мразят бумащината, не само защото е по-удобно, но и защото достъпът до чувствителната лична информация е строго контролиран. Те могат да видят, ако някой доктор е имал достъп до съответния медицински картон, също така, ако някой полицай е чел досието на гражданина в регистъра на населението. Те имат достъп и до специален "лог" файл, с който следят как правителството ползва техните данни и информация.

Естонската лична карта е защитена с пин – кодове, както и дебитните и кредитните карти. Електронният подпис в картите се признава от всички банки в Естония, и с тях гражданите могат да правят електронно банкиране. До момента няма случай на откраднатата самоличност.

С тези пластики естонското население има право **да гласува онлайн** през интернет за президент, парламент, кмет и общински съветници. В Естония можете да гласувате дори и по пощата. Изгубените лични карти и телефон с електронна идентичност за секунди могат да бъдат блокирани и обявени за невалидни само с едно позвъняване на безплатен телефонен номер.

Властите агитират хората да си направят безплатни и официални имейл адреси. Веднъж активиран този имейл адрес прави комуникацията между гражданите и правителството само по този канал, така че те вече няма да им пращат хартиени извлечения, известия, съдебни документи и известия за актове и глоби на личния им адрес в къщи. Също така известията за гласуване по избори вече ще ги получават на електронната си поща, а не на постоянния си личен адрес.

От 2004 год. естонското правителство развива проекта "**електронна полиция"**. Всяка полицейска кола е оборудвана с GPS предавател, компютър и камера за наблюдение и запис. Главната цел на камерата е да събира доказателства на пътните нарушители. Тя записва всичко от момента в който се пуснат сирените, записва всички доказателства за пред съда, че водача е нарушил правата за движение по пътищата. От командния център в реално време може да бъде проследена къде патрулира колата, как и с какво точно се занимава дежурния полицейски патрул. Полицаите пък без да губят излишно време и да говорят по радиостанции с диспечерите, за няколко секунди получават пряк достъп до всички полицейски масиви. Въвеждайки номера на колата могат да видят кой е собственика и кой използва колата. Ако собственикът има криминално досие и провинение в предишни години веднага може да се види. Имаме данни и за адреса му, дори телефонния номер, дори има ли разрешително за оръжие.

Полицейските патрули имат интегрирана със застрахователите информационна

Този документ е изготвен в рамките на проект "Ателие на активните граждани" на Сдружение "Център за развитие на община Златоград". Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014.

система. Пак през компютъра те могат да разберат дали спрения за проверка автомобил има задължителна по закон застраховка – Гражданска отговорност. Благодарение на системата електронна полиция може да се провери цялото досие на водача за помалко от 2мин., без да губят неговото време и без да водят никакви излишни телефонни разговори със главния команден център в пътна полиция.

С въвеждането на електронната полиция, като част от електронното правителство корупционните практики със служителите на реда и конкретно в пътната полиция на Естония са сведени до нула.

Електронната полиция е един от начините да се бориш с корупцията, защото денонощно следиш какво правят служителите в момента.Ако проверяват някой, то той се записва от камерата и остават следи във системата. Така виждаме какво правят патрулите по време на дежурствата си. Всичко е тук и затова е лесно да ги контролираш и да си в течение на всичко.

Естония има една от най-добрите образователни системи в целия ЕС. Електронното правителство има много голямо приложение във всички училища. Онлайн системата се казва **"е-училище".** Страната е на 4-то място в европейската класация по най-голям процент завършили средно и висше образование. Всички училища са напълно компютъризирани. Учениците използват безплатен безжичен интернет на територията на училището. Повечето училища са оборудвани с интерактивни дъски за модерен начин на преподаване и привличане вниманието на учениците. С тази система учителят не само задържа вниманието на ученика, но и през компютър има достъп до голям държавен учебен онлайн портал, в който се съхраняват интерактивните учебни презентации по всички предмети, които се изучават. Учебните интерактивни дъски позволяват освен презентации, на нея да се прожектират и образователни филмчета.

В Естонските училища от няколко години не се използват хартиени училищни дневници и ученически бележници. Всичко става онлайн. Учителите, родителите и учениците могат да общуват онлайн и така да запознаят всички страни с учебния процес през годината – какво се преподава, какво предстои, какви домашни се дават, какви контролни и тестове ще се правят. Всичко това е достъпно през интернет. Изпращането на хартиена бележка до родител се прави изключително рядко вече. В междучасията учениците сърфират в интернет, а учителите нанасят техните оценки и забележки в електронните дневници. В края на деня всичко това ще бъде прочетено от родителите.

Преди да започне часа учителят просто проверява програмата си за деня на съответния тъчскрийн монитор. Все пак Естония е държавата, измислила Skype, дело на единадесетокласника Ерик Тамре. Skype беше откупен от Microsoft през 2011 година за 5,8 милиарда долара, но все още за него работят 450 души в покрайнините на Талин, което прави около една-четвърт от персонала, ангажиран с програмата. Хората там работят в тясно сътрудничество с естонски училища и университети. Skype отключи вълна от технологични иновации в Естония и за всички тези високоплатени позиции ще има нужда от висококвалифицирани специалисти в бъдеще.

Провеждат се и видео конференции през интернет с много елитни и известни преподаватели от други училища и университети в Естония. Понякога професорите преподават интернет лекции и това е много удобно, защото големите и хубави уни-

Този документ е изготвен в рамките на проект "Ателие на активните граждани" на Сдружение "Център за развитие на община Златоград". Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014.

верситети не са разположени в Талин, а в Тарту – втория по големина град на около 200 км от столицата, и така на тях не им се налага да пътуват непрекъснато до Талин.

След като се прибере от работа всеки един родител може да провери какви са оценките на неговото дете. Забележка за лошо поведение, слаби оценки и мъмрене от учителя няма как да бъдат укрити вече от родителското тяло.

В Естония електронно правителство значи и **електронно здравеопазване**. Всички болници, поликлиники, зъболекарски кабинети в Естония са обединени в обща здравна информационна система. Всеки един гражданин на тази държава разполага с електронен здравен картон. В него се съдържа всякаква информация за неговия здравен статус, както и направените през последните години изследвания, включително и рентгеновите снимки. Така хората нямат грижата да си пазят съвестно всички изследвания и да помнят всичките си прегледи в миналото.

Ако един пациент реши да смени личния си лекар или лечебното заведение, неговият лекуващ екип ще получи автоматично достъп до неговия здравен картон.

В Естония системата обхваща дори и аптеките. Платформата се казва "**е-рецепта"**. Когато джипито или в болницата предпишат лекарства, естонецът не получава рецепта. Срещу личната си карта във всяка една аптека фармацевтите могат да видят онлайн, какви лекарства са му предписани и каква отстъпка му се полага за дадения медикамент, ако той се покрива от здравната каса. С електронната рецепта е предотвратена и възможността за злоупотреби. Винаги може да се провери дали една рецепта е изпълнена както трябва, от кого и кога са изписани лекарствата.

Достъп до здравните картони имат само лекуващите лекари. Ако някой разглежда картона на даден гражданин, той веднага разбира това като си отвори "лог" файла. И ако е недоволен може веднага да подаде жалба в агенцията за защита на личните данни.

Електронното правителство на Естония е и в **обществения транспорт**. Личните карти с чип могат да се използват и като карти за пътуване в градския транспорт, една много удобна система. От работата или от дома си през интернет всеки може да зареди картата си с електронни билети. Плащането става пак онлайн с дебитна или кредитна карта. Безкасовите онлайн плащания в Естония са много по-разпространени отколкото в България. Всички контрольори в Талин от няколко години разполагат с четящи устройства, които индикират дали пътникът е заредил своята лична карта с електронен билет или е нередовен. Освен, че е удобно за пътуване с електронен билет, но е и по-евтино. Ако си купиш хартиен билет от водача на автобуса или трамвая цената му е два пъти по-висока.

Преди години, Талин беше европейска столица на културата. Електронното правителство, освен приложна страна, значи също и изкуство. В една от залите на естонския музей за модерно художествено изкуство е изложена уникална арт инсталация, която е измислена от 29-годишния естонски програмист Тиму. Машината му може да прочете всяка една естонска лична карта с чип. Само за няколко секунди инсталацията показва освен всичките лични данни на човека от картата, също и синтезирана информация, която се съдържа за него в естонските държавни компютърни масиви, както и какви адресни регистрации и телефонни е обявил пред държавата, номерата на банковите му сметки, доходите които е декларирал през последните години пред

Този документ е изготвен в рамките на проект "Ателие на активните граждани" на Сдружение "Център за развитие на община Златоград". Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014.

данъчните, какви лекарства са му изписани с електронна рецепта, в кои университети и училища в Естония е учил, както и какви оценки е имал. Инсталацията ще покаже дори и снимките на този човек от неговия профил във фейсбук, както и с какво се свързва неговото име в интернет търсачката Google.

От 2015 година Естония се превърна в първата страна в света, която предостави възможност и за нова електронна услуга – електронно гражданство. Това е стремеж към увеличаване на броя на населението (към 2015 г – те са около 1,3 млн души) и предоставяне на финансови стимули за данъчни и други облекчения.

Заплащайки 50 евро, "виртуалните" естонски граждани имат достъп до цифровите услуги на страната, както и до възможността да подписват електронни документи. Това включва и достъп до услуги, като онлайн банкиране, образование и здравеопазване.

Според законовите разпоредби на Европейския съюз (ЕС) електронните подписи на "виртуалните" естонски граждани се разглеждат наравно с ръкописните подписи. Чрез използването им Естония предоставя електронно гражданство на физическите и юридическите лица в страната, както и на тези, които искат да правят бизнес, но не искат да променят мястото си на пребиваване.

Така го правят естонците, по груби изчисления всичките инвестиции в естонската държава за изграждането на електронно правителство не надхвърлят 500 млн. лв. Очевидно е, че за тях е било много по-лесно да приложат тези предимства на е-управлението още в началото, когато са обявили независимост през 90-те години.

У нас разходите за електронно правителство, модернизиране на администрациите и свързването им в общи мрежи от началото на прехода надхвърлят 2 млрд. лв. Електронните услуги за гражданите обаче се броят на пръсти.

Повече информация на:
https://e-estonia.com/components/

Този документ е изготвен в рамките на проект "Ателие на активните граждани" на Сдружение "Център за развитие на община Златоград". Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014.

2.6 Безплатна профилактика на детското зрение, слуха и гръбначните изкривявания в Лайънс скрининг център

В утвърдена придобивка се превърна Скрининг центъра на Лайънс клуб Варна. Центърът разшири своята скринингова програма, като към очния се прибави скрининг на слуха и на гръбначните изкривявания. Той е устойчив резултат от реализирано партньорство с Община Варна.

Центърът е разположен на бул. "8-ми Приморски полк" 67А, в непосредствена близост до сградата на Община Варна, като е отворен за посетители всеки работен ден от 16 до 18ч. Тестът се извършва от обучен оператор и не заменя класическия преглед. Той има за цел да открие бързо и безболезнено скрити заболявания, за да могат те да бъдат лекувани навреме. Информацията от скрининга е конфиденциална.

При децата –периодът на растеж е свързан с динамични промени. Навременното разкриване на здравен проблем, дава реален шанс за пълно отстраняване или поставянето му под контрол. Редовният скрининг улеснява родителите в стремежа им за отглеждане на здраво дете.

Безплатните Профилактични Програми на Лайънс клуб Варна се ръководят от водещи в съответните области детски специалисти. Те съветват: Профилактиката е най-евтиния начин на грижа за здравето.

"*Идеята ни е да достигнем до повече родители, да ги подсетим да водят редовно децата си на прегледи, защото профилактиката е най-евтиния начин на грижа за здравето. Работим с най-добрите специалисти, като нито те, нито ние от Лайънс клуб – Варна взимаме някакви пари за това. Интересът към скрининговата програма е голям*", обясни Силвия Иванова-Балтаджиева, Паст-президент на Лайънс клуб – Варна.

По повод прегледите на зрението д-р Светла Николова (детски офталмолог, Управител на детски очен център Изгрев, Член на Американската и Европейската асоциации по детска офталмология и страбизъм) коментира: "*Това не е нова дейност за центъра. Ние сме провеждали дълги години такъв скрининг, като в началото той е бил кампаниен, но решихме, че най-добре е такава инициатива да има през цялата година и да обхваща всички възрастови групи, така че да е от максимална помощ за обществото. Скринингът тук може да се осъществява от бебета на месечна възраст до по-големи пациенти. Идеята е да бъдат обхванати максимален брой деца, тъй като обикновено именно в детска възраст се проявяват повечето от проблемите. При скрининг обикновено се подозира някакъв проблем, а там, където действително има такъв тогава е редно детето да бъде насочено към съответния специалист*."

Според д-р Николова най-често срещани са проблемите в рефракцията. "*Това са далекогледства, късогледства, разлика в диоптрите на двете очи, което е много важна предпоставка за развитие на т.нар. мързеливо око – нещо, което се появява само в детството и се лекува тогава. Така ние имаме един ограничен период от време, в който можем да се намесим*". Според нея най-важните прегледи на детското зрението са, когато детето е на 1-година,

Този документ е изготвен в рамките на проект "Ателие на активните граждани" на Сдружение "Център за развитие на община Златоград". Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014.

по-късно- когато е на 3 г. и когато е вече на около 5 г. Започне ли да ходи на училище, прегледите трябва да станат ежегодни.

"*С тези скрининг акции се запълва една страница в липсващата профилактика по отношение на гръбначните изкривявания във Варна. Преди много години това бе рутинна практика, но по незнайни причини тя не се практикуваше през последните 15 г. с въвеждането на новите правила на здравно-осигурителната система в България*", сподели доц. д-р Димитър Райков – член на УС на Секцията по детска ортопедия към Българска ортопедична и травматологична асоциация. Според него гръбначните изкривявания са проблем, започващ в ученическа възраст. *"През пубертета децата са по- свенливи и потайни, крият се от родителите си, които пък нямат реален поглед върху стойката на младия човек и така проблемът се вижда обикновено много късно. Според официалната статистика, гръбначни изкривявания в различна степен, обикновено по-леки, се наблюдават при около 20% от всички подрастващи, което е една много голяма честота. Тежките случаи са едва 4-5% – такива, които се насочват за оперативно лечение. Затова ранното откриване е от основно значение за навременото и леко разрешаване на проблема*", обобщи доц. Райков. И подчерта, че младите родители за съжаление не са достатъчно запознати с тази проблематика. Според доц. Райков най-рискова, особено за момичетата, е възрастта 10-12 г., когато е добре майките и бащите да заведат детето си на преглед.

"*В България няма точна статистика за проблемите със слуха. Според световните данни на 1000 деца едно или две се раждат с увреден слух. Намаление на слуха обаче може да се развие и в по-късна възраст*", обясни доц. Марио Милков – Председател на Варненска асоциация по превенция на слуха при новородени (ВАПСН) и секретар на Европейската асоциация по отология и неврооталогия. По негово мнение всяко лечебно заведение и родилен дом трябва да притежават съответната техника за слухови скрининги. На практика обаче далеч не е така. Доц. Милков подчерта, че скрининга на слуха трябва да започва веднага след раждането на детето, а лечението на евентуален проблем-веднага щом се забележат първите симптоми.

Паралелно с възможността за безплатно ползване на възможностите на скрининг центъра, Лайънс клуб – Варна" работи и по програма " Скрийнинг на деца от предучилищна възраст" с мащаб – регион Варна. Инициативата започна от малките общини на регион Варна – 12 на брой, с тенденция да бъдат обхванати всички деца на предучилищна възраст, които по данни на регионален инспекторат Варна са около 4000. Подчинени на девиза на международната Лайънс-организация "НИЕ СЛУЖИМ", на добра воля членовете на клуба на свои лични разноски осигуряват превозването на лекарите и средствата до съответната малка община /включително – селата към нея/. С компетентната помощ на ангажираните чрез финансиране от "Лайънс клуб – Варна" специалисти-офталмолози се осъществяват прегледите в детските градини на конкретна община. На всяко прегледано дете се издава талон със здравния му ста-

Този документ е изготвен в рамките на проект "Ателие на активните граждани" на Сдружение "Център за развитие на община Златоград". Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014.

тус. Инициативата има изключително позитивен обществен отзвук – както от страна на родители и преподаватели, така и от страна на местните органи на управление. По време на прегледите се установява, че този сегмент на детската профилактика не е застъпен от мероприятията на здравната осигурителна каса, което утвърждава прегледите като навременни и необходими – още повече поради факта, че при скрининга бяха диагностицирани някой отклонения при прегледаните деца, за които родителите за пръв път научиха."

За информация или заявка: тел.на Скрининг център:
088 50 50 750

Лайънс клуб Варна е част от световното Лайънс движение: най-голямата световна благотворителна организация, със 100 годишна история и 1,4 млн членове от 230 държави. Основава проектите си на доброволен труд, лични средства, дарителски кампании. Проектите на Лайънс са в четири тематични направления: превенция на зрението, помощ на гладуващи и нуждаещи се; младите хора и околна среда, както и всякакви форми за развитие на местната общност.

Този документ е изготвен в рамките на проект "Ателие на активните граждани" на Сдружение "Център за развитие на община Златоград". Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014.

2.7 Швейцария – родината на референдума или непознатата демокрация

Швейцарската пряка демокрация е една сложна, многопластова, саморегулираща се система. Защото е резултат на многовековни натрупвания, търсене и наместване на баланси в една уникална с териториалното и езиковото си многообразие общност. Към това добавяме децентрализацията на властта и строго регламентираното разпределение на ангажиментите и финансовите отговорности. Част от този модел са и развивалите се паралелно с него уникална култура на толерантност, преговори и търсене на консенсус и отговорното, активно и просветено гражданство.

Като цяло швейцарците гласуват много по-често от всички други нации по света. Първо, на всеки четири години гласуват, за да излъчат своите представители в различните законодателни и изпълнителни органи на властта на всяко от нейните три равнища – федерално, кантонално и общинско. И второ, гласуват четири пъти в годината, за да вземат решения по общо между 5 и 10 национални, кантонални и общински въпроси. Обикновено на национално равнище въпросите годишно са от 3 до 5, на кантонално – от 1 до 3, на общинско – от 1 до 5. За тези 4 гласувания датите са определени предварително. Например, през 2015-та първата дата бе 28 март. Референдумът в Швейцария има няколко разновидности. Първата са задължителните референдуми. Има въпроси, ясно регламентирани в конституцията или в законите, по които властите нямат избор – задължени са да ги подложат на референдум. На федерално равнище такива въпроси са промените в конституцията и членството в международни организации. Швейцария е страната, известна с директната демокрация, която предлага максимално включване на гражданите си чрез така наречената "гражданска инициатива" и последяващия от нея референдум. Инициативата позволява на гражданите да предлагат законопроекти на федерално, кантонално и общинско ниво. Гражданите могат да предложат и промени в конституцията, ако намерят подкрепата на минимум 100 000 гласоподаватели (от около 3 500 000 с право на глас). Инициаторите разполагат с 18 месеца, за да съберат 100 хиляди подписа. Ако успеят да го направят, държавата е длъжна да организира референдум. За инициативите на кантонално и общинско равнище, естествено, се изискват по-малко подписи – пропорционално на броя на населението. В община Кьониц, например, се изискват 2000, а в община Берн – 5000 подписа. Примери за такива инициативи на национално равнище са референдумите за имиграцията и за златото. След събирането на необходимите подписи, парламентът дискутира предложението, подготвя негови алтернативи, а гражданите могат да решат чрез референдум дали да приемат оригиналната инициатива, парламентарното предложение или да се откажат. Третата разновидност на ре-

Този документ е изготвен в рамките на проект "Ателие на активните граждани" на Сдружение "Център за развитие на община Златоград". Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014.

ферендум дава на гражданите силата да оспорят всяко, вече взето, решение на парламента или другите органи на властта. Като за това вече се изискват помалко подписи – само 50 хиляди на национално равнище, събрани в рамките на 100 дни след публикуването на оспореното решение. За Кьониц се изискват само 500 подписа. Този вид референдум е нещо като вето, което, ако не ги отмени, най-малкото може да отложи влизането в сила на властовите решения, поради което се оприличава на спирачка, натисната от избирателите. Пример е референдумът от май 2014-та, с който е отменено взетото преди това от парламента решение за закупуване на нови бойни самолети за швейцарската армия.

В целостта си тази система за пряко въздействие на гражданите означава много по-силен контрол върху политиците. Подложени на изпитания не един път на 4 години (като в България, например), а по няколко пъти на година, те са принудени да бъдат постоянно нащрек, да бъдат много по-прозрачни и предпазливи в действията си. Затова да правиш политика в Швейцария е изключително сложно. Дори отхвърлените граждански инициативи могат да влияят много силно върху дневния ред на политиката и политиците. През септември 2013 година, например, с относително голямо мнозинство е отхвърлена революционната за Швейцария инициатива за премахване на исторически традиционната наборна военна служба. 35% обаче гласуват с "Да". Фактът, че една трета от обществото смята армията в днешния й вид за ненужна, безполезна и скъпа, така шокира военните и техните политически защитници, че след референдума армията наистина се променя – военните стават по-открити, замислят се как да бъдат в услуга на обществото и започват да се включват активно при, да кажем, възстановяването на селища, пострадали от природни бедствия, или в засаждането на нови гори. В Швейцария има и друг по-неформален начин на консултация. Всеки гражданин може да внесе петиция, на която държавата е длъжна да обърне внимание. От нея не се изискват конкретни действия, но дори и най-глупавият въпрос, регистриран официално като петиция, трябва задължително да получи конкретен и аргументиран отговор от съответната институция.

В Швейцария се обръща голямо внимание на това хората да бъдат възпитавани и обучавани, за да използват инструментите за влияние, с които разполагат. Всички от рано са информирани и въвлечени в конкретните теми много преди момента на гласуването. Включително младежите и децата. Търсят се оригинални и остроумни начини дори и най-сложните въпроси да бъдат "преведени" на техния език, за да бъдат в течение какво решават възрастните.

Накрая за още един начин, по който типичният швейцарец въздейства върху пространството, в което живее – чрез огромното разнообразие от граждански сдружения, клубове, дружества по интереси, в които участва пряко или просто дарява средства. Това е традиция, развила се бурно след средата на 19-ти век, когато е законово регламентирана. Днес 4 милиона швейцарци (практически цялото възрастно население на страната), са по някакъв начин въвлечени поне в една такава асоциация на гражданското общество. В страната има 100 хиляди регистрирани граждански организации и поне два пъти повече нереги-

Този документ е изготвен в рамките на проект "Ателие на активните граждани" на Сдружение "Център за развитие на община Златоград". Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014.

стрирани.

Държавата подкрепя тези организации косвено – чрез данъчни облекчения. До 20% от доходите на всеки швейцарец могат да бъдат приспаднати от облагането с данъци, ако са платени като членски внос или са дарени на граждански организации (разбира се, при съответната отчетност и мерки за контрол). Почти всеки швейцарец подкрепя финансово поне 10 организации. Членува в мин. 3 сдружения – например спортен клуб, сдружение, издаващо местно литературно списание, клуб за приятелство. Подпомага две квартални сдружения – например за малка компостираща инсталация и за подкрепа на детска ясла, които като правило не получават финансиране от държавата.

“Просто местните хора си казват – имаме проблем, дайте да го решим. Всеки е част от решаването на проблема. Хората най-напред се опитват да решават своите проблеми сами. Защото мислят: **“Държавата това съм аз”.**

Този документ е изготвен в рамките на проект “Ателие на активните граждани” на Сдружение “Център за развитие на община Златоград”. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014.

2.8 Победителите: “Нарисувай ми усмивка” и “Не бъди дърво! Спаси дърво!”

Настоящата практика е кампания за споделяне на успешни практики. Затова зад нея се крият различни имена “Нарисувай ми усмивка”, “Море от доброта”, “Подкрепа за даровити деца”, “Спаси дърво”. Конкурсът “Звездите на Метро” имаше за цел да отличи независими предприемачи от малкия и среден бизнес, които се ангажират с подкрепа на благотворителни каузи и социални проекти в общностите, сред които работят. През 2015 година в кампанията, със свои истории, се включиха 55 предприемачи, а за техните истории в Интернет гласуваха над 35 000 души. Интернет потребителите можеха да гласуват за всеки споделен разказ, за да определят 10-те финалисти, които, заедно с още един участник, разказал вълнуваща история, но непопаднал в първата десетка, се класираха за втория кръг – вотът на специалното жури състоящо се от представители на бизнеса, медийни и други партньори.

Вестникарска група България даде възможност на двамата победители да разкажат за дейността си на страниците на вестник “24 часа“. А другата награда, предоставена от bTV за спечелилите конкурса – специален репортаж в предаването на телевизията – “Вярваме в доброто“.

Чрез кампанията, се насърчава бизнеса да се ангажира с благотворителност и да подкрепя значими за местните общности социални каузи. “Звездите на МЕТРО 2015“ е награда за малките фирми с големи сърца- казва Вероника Пунчева, управляващ директор на МЕТРО България. “Усилията, енергията и ентусиазмът, които независимите предприемачи влагат в ежедневната си работа, са това, което вдъхновява МЕТРО да бъде техен партньор и да работи в тяхна подкрепа.“

Представяме победителите:

“Нарисувай ми усмивка“ е проект на сдружение с нестопанска цел “Онкоболни и приятели“ Бургас.

Сдружението е лицензиран доставчик за предоставяне на социални услуги. Към него работи дневен център с безплатен пакет услуги за членовете му. Сдружението наброява 200 души. Отначало започва да финансира дейността си с европейски програми, дарения и доброволчество. “Този модел на финансиране е несигурен и ни е трудно да работим. Ето защо участвахме в конкурса на Български център за нестопанско право за най добър бизнес план за социално предприятие.“, казва Цонка Тодорова, председател на сдружението. “В началото на април стартирахме нашата дейност за изработване на сувенири и кукли от текстил. Разкрихме 7 работни места за онкоболни с решение на ТЕЛК.

Този документ е изготвен в рамките на проект “Ателие на активните граждани” на Сдружение “Център за развитие на община Златоград”. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014.

Социалното ни предприятие се казва “Нарисувай ми усмивка”. Благодарение на ентусиазма, мотивацията и борбения дух на екипа ни, създадохме и изработихме невероятни кукли и сувенири, които са нашите послания, че има живот и след рака.” Изделията, които социалният предприемач изработва са от текстил – кукли, подвързии за книги, чанти, сувенири магнити, тениски с апликации и рисунки. Всяко изделие е авторско произведение, а дизайнът е предварително разработен от художник. Цените са възможно най-ниски, покриват материали, заплати и консумативи. Със закупуването на тези продукти се подкрепя дейността на дневния център “Онкоболни и приятели“ в Бургас.

“Не бъди дърво! Спаси дърво!“ е проект, стартирал през 2007 година от варненската агенция за комуникации “Пачуърк“, която събира ненужна хартия за рециклиране, за да финансира засаждането на гора със закупени от тях дръвчета, разположена в местността Черноморец край Варна. “Решихме да отбележим петата годишнина от създаването на компанията ни, като направим нещо голямо. А голямо за нас означава разтуптяващо сърцето – не грандиозно, не феноменално, а просто значимо. Значимо за теб, за нас, за всички. Защото Човекът е част от Природата“, казва Тодор Сотиров, главен изпълнителен директор на агенция “Пачуърк“.

“Нарекохме кампанията, посветена на нашия рожден ден “Не бъди дърво! Спаси дърво!“. Поканихме всички свои съмишленици – бизнеспартньори, клиенти, приятели, познати и непознати хора да отпразнуват с нас, като заедно съберем и предадем хартия за рециклиране. Хартия, която е натрупана в офисите, ненужна, забравена.“

Резултатът е неочаквано добър. Агенцията събира за един ден 5.5 тона хартия. “Заровена в шкафове, изоставена в стари кашони, отлежаваща някъде, хартията прииждаше при нас с камиони и автомобили, в чанти и пакети.“, разказва г-н Борисов. “Бяхме изключително благодарни, защото 1 тон рециклирана хартия спасява 13 дървета! Заедно съхранихме живота на 70 дървета! Точно това си бяхме пожелали за своя рожден ден – да бъде емоционален, смислен и незабравим!“

Няколко месеца по-късно със средствата от предадената за рециклиране над 5.5 тона хартия агенцията закупува 1000 дръвчета. “Поканихме всички, включили се в кампанията, и задружно ги засадихме в местността Черноморец, близо до Варна. Не търсихме публичност, не искахме прожектори. Денят, в който създадохме нашата гора, ни дари с усещания, които не можем да забравим. Безценни усещания!“, споделят организаторите от “Пачуърк“.

“Всяка година наглеждаме нашата гора. Опитваме се да я пазим, за да расте голяма, зелена, и жива. За да дава живот на нас, децата ни и техните деца. За да ни носи мъдрост, за да ни изпълва с чувство на хармония със света и осмисленост на съществуването ни. Днес, през 2015 година, преживели десетките бизнеспредизвикателства на кризи, несгоди и трудности, се подготвяме за следващото издание на “Не бъди дърво! Спаси дърво!“. Чувстваме се още по-готови, по-отговорни, по-зрели. Целта ни е през есента хиляди нови дървета да започнат своето съществуване в името на новите поколения и на нашият общ

Този документ е изготвен в рамките на проект “Ателие на активните граждани” на Сдружение “Център за развитие на община Златоград”. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014.

дом – Земята!“

Специалната награда на публиката спечели д-р Венцислав Стоев – член на Лайънс клуб Силистра, за инициативата “Годишна награда за талантливи ученици и учители”. Тя е нагледно доказателство в подкрепа на виждането му, че знанието е общо дело – на учителя и на ученика. Децата са нашето бъдеще и откриването и развитието на талантите във тях е важна задача на знаещи и проектиращи бъдещето умели хора.

“Звездите на МЕТРО“ и мнението на експертите:

“Финалистите в конкурса “Звездите на МЕТРО” демонстрират, че има различни начини всяка фирма (независимо от сфера на дейност, големина и местоположение) да допринася за развитието на обществото” коментира Красимира Величкова, изпълнителен директор на Български дарителски форум. Според нея, проектът “Нарисувай ми усмивка!” показва реалната възможност за развитие на социалното предприемачество в страната. “Мисленето извън рамката на стандартните форми – просто бизнес или просто неправителствена организация – носи взаимни ползи за всички страни“, казва Красимира Величкова.

“Социалното предприемачество навсякъде по света е бизнес, който освен добавената си стойност за обществото, носи и печалби. Във Франция, Белгия, Финландия приходите от социалното предприемачество формират 3% от БВП през 2014 г, а на ниво ЕС – процентът е впечатляващ – 10%.“ Според нея другата програма победител – “Не бъди дърво! Спаси дърво!” е пример как добрата идея, съчетана с доброто планиране и прозрачността, са гаранция както за въвличане на повече съмишленици, така и за ефективност на инициативите на фирмите. Мотивирането на предприемачите да разказват за себе си, успехите си и каузите си е изключително важно, защото това със сигурност ще вдъхнови и други да поемат по пътя на отговорния за общността бизнес.

Този документ е изготвен в рамките на проект “Ателие на активните граждани” на Сдружение “Център за развитие на община Златоград”. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014.

2.9 СПОДЕЛЕНО ПРОСТРАНСТВО

СПОДЕЛЕНО ПРОСТРАНСТВО е инициатива на Общинска Фондация "Пловдив 2019" заедно с партньори и приятели, която с култура и изкуство цели да оживи забравени градски пространства. Инициативата се провежда в района на Тютюневия град и е част от програмата на Пловдив – Европейска столица на културата. Преобразена за ден: – ул. "Екзарх Йосиф" в Тютюневия град се трансформира в споделено градско пространство с множество случки.

Участват фермери от пазарите на Хранкооп, ферма "Златно Руно", Домашно.орг, Апиарт, пекарна "Дон Батон" и много други, което означава само едно – богат избор от сезонна и чиста българска храна. Свое уникално място имат и участниците от проекта на Фабрика за идеи, Пловдив 2019 и Асоциация "Онгъл" – Резиденция Баба, споделят за всичко преживяно през лятото в четирите села: Дряново, Джурково, Манастир и Югово. Всичко това се допълва с арт пространство от ръчно изработени подаръци и детски творчески кът, кулинарни изкушения, вкусно вино с над 100 подправки и ароматен домашен чай от Апартамент101, щанд с крафт бира от Котка и Мишка и ред приятни и вкусни изненади. За всички участници, възможност да се сподели всичко това заедно.

Програмата за обновяване на забравеното градско пространство съдържа още:

ФОТО ИЗЛОЖБА "Резиденция Баба" – да се потопим заедно в магията на Родопите и историите от 4-те села – Дряново, Джурково, Манастир и Югово.

ПРОСТРАНСТВО ЗА ХРАНА – качествени локални храни, **осигурени** от фермерския пазар в Клуб Тотал Спорт. Изобилие от сезонни плодове и зеленчуци, няколко вида хляб с квас, мед и пчелни продукти, сиропи, богат избор на сладка и лютеници, билки, подправки, разнообразни млечни продукти и още много вкусни предложения от наши производители.

ПРОСТРАНСТВО ЗА ПОДАРЪЦИ – споделянето е празник – елате и изберете ръчно направени подаръци от креативни български автори, подаръци с послания за любимите ви хора.

ПРОСТРАНСТВО ЗА ДЕЦА – БумАРТ– детска творческа работилница

ГУРМЕ ПРОСТРАНСТВО – Традиционен коледен базар на домашно приготвени храни и напитки – Заповядайте да хапнем заедно от разкошните гурме храни от кулинарни творци!

АРТИСТИЧНА НАМЕСА В ГРАДСКА СРЕДА I-АЩОН КА, пърформативен акт

Вълшебството на мига, в който неподвижният образ се съживява. Ащон

Този документ е изготвен в рамките на проект "Ателие на активните граждани" на Сдружение "Център за развитие на община Златоград". Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014.

Ка е неповторима в своите превъплъщения и така вълнуваща и емоционална, когато някой й вдъхне живот.

МАРИЦА БРАС БЕНД на живо Джаз и фънк на по чаша греяно вино CANNELLE, а за всички които предпочитат горещ шоколад, партньорите от Гайо са подготвили специална какаово-зимна рецепта!

АРТИСТИЧНА НАМЕСА В ГРАДСКА СРЕДА II – Рисувай със светлина-Проектът "All is sketch" на Полина Герасимова е преносима интерактивна инсталация – кутия, която позволява с помощта на проектор и сензорна писалка да рисуваш по всякакви повърхности със светлина. Един повод да излезеш навън и да трансформираш градска ни среда. http://poliforma.net/

АРТИСТИЧНА НАМЕСА В ГРАДСКА СРЕДА III – Светлинна инсталация на открито.

Инициативата е реализирана съвместно с Община Пловдив и партьорството на Фермата/ The Farm, Apartament 101, Гайо Шоколад – Gaillot Chocolate, Total Sport Fitness & Squash и Мебелен салон "ГАЛЕРО"!

Този документ е изготвен в рамките на проект "Ателие на активните граждани" на Сдружение "Център за развитие на община Златоград". Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014.

2.10 НОВИ ПОДХОДИ ПРИ ОТГЛЕЖДАНЕ НА ДЕЦА

Familles rurales
Vivre mieux !

Три области в селската част на Франция обединяват усилия, за да създават по-благоприятни условия за отглеждане на деца

Изолираността и необходимостта от пътуване на дълги разстояния прави трудно намирането на работа за жителите във вътрешността на Франция. Още по-трудно е да намерят някого, който да се грижи за децата. Селските общини във Франция успяват хем да работят заедно, хем да създадат мобилни детски центрове.

Правилният начин на отглеждане на деца е съществен елемент от развитието на динамичните селски общности. Френската Национална Федерация на селските фамилии (НФСФ) осъществява проект на национално и регионално ниво с подкрепата на инициативата EQUAL, за да отговори на идентифицираните нужди от грижи за децата, като по този начин допринася за местното развитие и по-добър баланс в съотношението "работа – живот" за младите семейства, живеещи в селските райони.

НФСФ представлява интересите на семействата, живеещи в селските райони. Посредством предоставяне на услуги за семействата, тя допринася за местно развитие и създаване на работни места. Мрежата включва 3000 местни асоциации със 180 000 семейства, които членуват в нея.

16 местни подпроекта са реализирани в села и малки градове в различни райони на Франция, 11 от които довеждат до развитието на различни видове устойчиви услуги.

Целите на проекта по инициативата EQUAL са:

1. Да разработи иновативни услуги в областта на грижа за децата в селските райони;

2. Да подобри синергията между различните видове услуги и да изгради мрежа между заинтересованите страни и ключовите организации в тази област;

3. Да развие обучителни и професионални компетенции на хората, занимаващи се с предоставянето на услуги в областта на грижа за децата;

В рамките на тези цели всеки един подпроект е отговор на нуждите, идентифицирани на съответната територия. В резултат на реализацията на подпроектите са създадени или доразвити различни видове услуги, свързани с грижи за деца, като почасови услуги, комбинация от различни услуги, както и предоставяне на информация и помощ на хората, грижещи се за децата.

Благодарение на тези проекти, родителите са по-гъвкави при търсене на

Този документ е изготвен в рамките на проект "Ателие на активните граждани" на Сдружение "Център за развитие на община Златоград". Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014.

работа или удължават работното си време и наред с това са създадени работни места на пълен или половин работен ден за местните хора. Три случая, описани по-долу, илюстрират този подход.

Обособено място за деца до 12 години: мултифункционален детски център

Този проект се координира от местната организация, част от федерацията Familles Rurales in Nueil – les – aubiers, в северната част на департамент Deux – sevres.Това е община с 5200 жители, която се превръща в административна единица при сливането на две села през 2001 г. Родителите изпитват затруднения, защото съоръженията за деца за прекарване на свободното време са разпръснати из цялата територия. Целта на проекта е да се групират съоръженията на едно и също място и да се реорганизират в мултифункционален център за деца до 12 години така, че да изпълняват следните функции: целодневна и временна грижа за деца, занимания на деца след училище, център, в който да се извършват различни дейности и място за срещи на родители и деца, както и на самите детегледачи.

Иновацията се състои в това да се съберат и предоставят на едно място всичките видове услуги, свързани с грижа за децата от организиране на игри за деца, до гледане на бебета. Наред с това по проекта е осигурен и транспорт, който свързва центъра с местните училища. Центърът стартира работа през есента на 2003год. и се премества в нова сграда през 2004год.

Проектът се финансира съвместно от Европейския социален фонд в рамките на инициативата EQUAL, местната власт, държавата и департамента по социални услуги и помощи за деца (Caisse d'Allocations Familiales). Стойността на инвестицията за реновиране и разширяване на помещенията е покрита от департамента по социални услуги и помощи за деца. Оперативните разходи възлизат на 283 000 евро.

Три села споделят забавачница

В Belleme in the Orne по втория проект, също координиран от местната асоциация, част от федерацията Familles Rurales in Nueil – Ies – Aubiers, е създадена възможност за полагане на грижи за 20 деца и място за срещи на детегледачите. Центърът работи от понеделник до петък, от 7.30 ч. до 19.30 ч. Две деца с увреждания редовно го посещават. Открит е през октомври 2005г., като са създадени 7 работни места.

В резултат на проведеното проучване през 2001г. във връзка с проучване на нуждите на семействата на съответната територия е установено, че те се нуждаят от място за почасово гледане на деца. Белкме, в което живее 50% от населението на района, е най-голямото от трите села на тази територия и вече има основни и средни общообразователни училища, магазини и фирми. То е най-централното и достъпно място. 15% от жените, които използват услугите на забавачницата, си търсят работа.

През март 2003 г. се създава постоянна комисия и партньорство между селата, които са групирани в общност (communaute de communes). Иновацията се

Този документ е изготвен в рамките на проект "Ателие на активните граждани" на Сдружение "Център за развитие на община Златоград". Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014.

състои в това, че забавачницата се съуправлява от трите общини.

Партньори и финансиращи страни са самите общини и тяхното обединение, департаментът по социални услуги и помощи за деца, селскостопанският взаимен фонд, ведомствена комисия към Министерството на заетостта и Европейският социален фонд. Оперативните разходи на година възлизат на 163 000 евро. Партньорите се надяват да разработят съвместни услуги с училищата в района.

Автобус за деца

Третият проект, който се реализира на север в департамента Aveyron, също се координира от местната асоциация, която е част от федерацията. За да задоволи нуждите на рядко населените три области (гъстотата на населението е под 18.3 жители на кв.км) по проекта е създаден мобилен детски център в автобус, специално оборудван съгласно всички изисквания. Автобусът пътува до различните села и паркира близо до помещения, които могат да бъдат използвани за провеждане на различни дейности с деца, но не са напълно или подходящо оборудвани за малки деца. Освен това има още един автобус, който събира детегледачите.

Инициативата е идея на местните съветници. Преди областта не е разполагала със съоръжения за деца, въпреки че е имало доста детегледачи. В продължение на две години се водят консултации и дискусии и се извършва анализ на нуждите. Постепенно се избистря идеята за мобилен детски център и са създадени работни групи.

Иновацията в проекта се състои в това, че е създаден мобилен детски център, специално оборудван за целта. В едно от селата той паркира до пенсионерски дом, позволявайки дейностите да бъдат организирани така, че да се срещнат възрастни хора с деца. По проекта са създадени две работни места.

Дейността стартира през зимата на 2003-2004 г. Партньори по проекта са общините, съветът на департамента Aveyron, департаментът по социални услуги и помощи за деца в селскостопанският взаимен фонд. Първоначалната инвестиция е в размер на 112 700 евро, от които 77 000 евро са платени за оборудване на автобуса. Оперативните разходи на година възлизат на 160 000 евро.

Контакти:

Ерик Роси – Federation Nationale des Familles Rurales(FNFR)
Франция тел: + 33 144 91 88 88
e-mail: eric.rossi@famillesrurales.org
уеб – страница: www.famillesrurales.org

Този документ е изготвен в рамките на проект "Ателие на активните граждани" на Сдружение "Център за развитие на община Златоград". Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014.

2.11 ИНОВАТИВНИ ФОРМИ ЗА НАСЪРЧАВАНЕ НА ЧЕТЕНЕТО (есе)

В днешно време животът е различен от живота в близкото минало, когато всичко е било спокойно и точно регламентирано. Ежедневието ни е пренаситено с пъти повече информация, с пъти повече възможности, с пъти повече технологии... Загърбили малките и истински неща и нагърбили се с какви ли не ангажименти и проблеми, ние препускаме с бясна скорост, надпреварвайки се с времето. Всяка сутрин с отварянето на очите си, ние сякаш влизаме в тъмен тунел и ходим като слепци от задача на задача, изгубили усмивките си някъде там и забравили как да се радваме. Най-накрая след дългата борба, откриваме блещукащата светлинка, която ни извежда от тунела и ни завежда у дома – уморени и изхабени. Останали без сили ние без причина се изнервяме на малките невинни очички, които ни гледат право в нашите, и които си търсят тяхното – нуждата от внимание, от търпение, от обяснение... Неспособни в момента на това, поради двойно забързания ни живот, ние търсим заместител на нашата отговорност – телевизията, телефона, компютъра, таблета... Но как децата ни ги използват, когато никой не ги учи на това? Те имат потенциала да се научат сами да ги използват, тъй като се раждат заобиколени от тях, но нямат изградена култура на ползването им.

В тази връзка моята идея е на основа борба, породена от желанието ми, да върна любовта на децата към четенето. Според мен това би се радвало на най-голям успех, ако се осъществи по начин, който е модерен и отговаря на съвременния начин на живот на децата. А именно – комбинацията от четене и технологии.

Разработвам дипломна работа, в която изследвам нов модел на провокиране интереса на децата към четенето. Съществува възможност за направата на **3D електронна книга, като уеб-базирана програма, която е подходяща за деца**. За тази цел първо е необходимо да се постави задача на децата да прочетат и да осмислят даденото произведение, след което да го пресъздадат на програмата. По този начин те ще използват компютрите с учебна цел, тоест ще формираме и културно ползване на технологиите, хем ги провокира – за да си "поиграеш на компютъра", първо избери и прочети произведение.

Проведеният експеримент до момента се състои от три части.

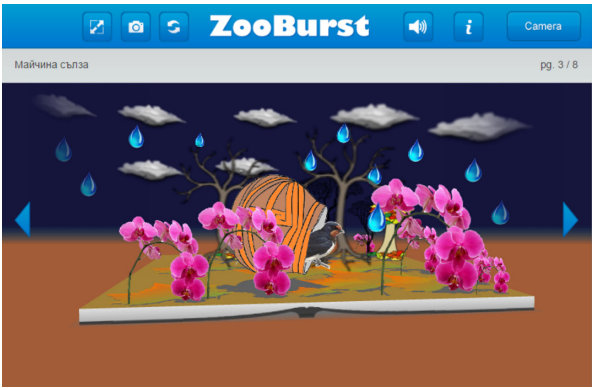
Първият е свързан с приказката "Котката и лисицата" на Братя Грим, в която се поставя акцент върху анализа на творбата. След първоначалното запознаване на учениците с приказката, се уточнява значението на непознатите думи. Следва повторно представяне на произведението. При анализът му се посочва, че видът му е приказка за животни. Назовават се героите и се разпределят на главни и второстепенни. Учениците описват характера, качествата и недостатъците им като използват подходящи думи и части на речта като синоними. Построява се план на приказката, според последователността на епизодите й. Учениците определят темата на приказката, именуват епизодите, извличат поуката и търсят подходяща пословица. Децата подкрепят отговорите си с подходящи

Този документ е изготвен в рамките на проект "Ателие на активните граждани" на Сдружение "Център за развитие на община Златоград". Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014.

цитати от текста в читанката и изказват собствено мнение.

Втората част от експеримента е върху приказката “Майчина сълза“ на Ангел Каралийчев, чрез която е заложено развиване на комуникативно-речевите умения. Произведението е подготвено предварително с 3D визуализация, в която липсва диалогът между героите и думите на разказвача. Учениците трябва да озвучат героите като запишат свой глас и да въведат речта на разказвача като текст от компютърната клавиатура. Тяхната задача е да влязат в роля и с най-подходящата интонация и емоционалност да произнесат репликите на героя. Технологията позволява запис, прослушване, корекция, което мотивира учениците да дадат най-доброто от себе си при изпълнение на поставената задача.

Пълноценното вербално общуване между хората предполага, не само владеенето на даден език – майчин или чужд, но и адекватно му използване спрямо ситуацията и вътрешното усещане на индивида. Поради тази причина децата се учат от малки да могат да изразя-

Този документ е изготвен в рамките на проект “Ателие на активните граждани” на Сдружение “Център за развитие на община Златоград”. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014.

ват правилно чувствата и мислите си. За целта трябва да се формират умения за правилен избор на думи и изрази, и правилна интонация за изказването им. Подборното четене и играта по роли са част от методите, които се използват в училище, за развиване на тези умения.

Третата част от експеримента е върху произведението "Търсене на заритото съкровище" от романа "Приключенията на Том Сойер" на Марк Твен. Българският книжовен език е труден за учене, поради сложната граматика. Акцентът тук е върху затвърдяване и надграждане на правописните умения за учениците е разработена третата творба. 3D визуализацията е завършена – с нужните декори, герои, озвучаване и текст, като умишлено са допуснати разнообразни граматични, пунктуационни и стилистични грешки. Учениците трябва да коригират писмения текст.

Това е малка част от изпробваните идеи, които могат да се прилагат с програмата "ZOOBURST" като иновативно занимание за деца, с което се постига целта за насърчаване на четенето. От получените резултати на експерименталната ми работа, се вижда интерес от страна на учениците, мотивация за четене и изпълнение на поставените задачи.

В този случай свързването на полезното с приятното е комбинацията от четенето с пресъздаването му по различен начин и във форма на игра на програмата за виртуални книги. Тя подпомага развитието в по-голяма степен на творчеството, фантазията и активността на индивида. Книгата, създадена от него, демонстрира нагледно неговият уникален начин, по който си представя новите светове, опознати чрез магията на четенето.

Румяна Карадимитрова

Разработката е удостоена с номинация в конкурса "Идеите на младите хора", обявен от Съюза на народните Читалища по проект "Нови културни политики – възможности за реализация и включване".

За контакти:
Тел.: 0988 991 489
Ел. поща: r.karadimitrova@hotmail.com

Този документ е изготвен в рамките на проект "Ателие на активните граждани" на Сдружение "Център за развитие на община Златоград". Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014.

2.12 ОБЩЕСТВЕН ФОНД “РУСЕ”

В Община Русе с договор между клуб “Отворено общество” и Фондация “Чарлз Стюърт Мот” се създава Благотворителен фонд “Русе”. Целта на фонда е да стимулира набирането на средства от русенски дарители и разпределянето им за приоритетните нужди на местната общност, като при спазване на определени условия Фондация “Чарлз Стюърт Мот” удвоява получените от фонда парични дарения. За целта дарението трябва да отговаря на следните условия: набраните средства да са получени като безвъзмездна финансова помощ от местни източници – граждани, фирми, институции, местни власти; набраните средства (включително и с реципрочното финансиране от фондацията/ могат да се разходват единствено и само за три цели: 1) деца и младежи в неравностойно положение; 2) хора в трета възраст; 3) жизнена среда /средата, в която хората работят, живеят и почиват/; За да се удвои стойността на дарените средства Фондация “Чарлз Стюърт Мот” изисква получената сума да достигне левовата равностойност на 5000 долара.

Разходването на средствата на Благотворителния фонд става чрез финансиране на проекти на русенски нестопански организации. Те се избират от Клуб “Отворено общество” чрез конкурс или по воля на дарителя. Постъпилите средства във Фонда са се удвоявали до 30 юни на текущата година, а разходването им е трябвало да стане до края на годината. Клуб “Отворено общество” предлага на община Русе да му се предостави целево дарение за ремонт на детски площадки в града. С решение на Общински съвет общината предоставя на клуба целево дарение в размер на 30 000 лева. Сумата е удвоена от Фондация “Мот”, след което се организира конкурс за нестопански организации, които кандидатстват с проекти за ремонт на 14 детски площадки. Условията на конкурса се изработват съвместно от общинските и клубните служители. Изпълнението на одобрените за финансиране проекти се договаря между Клуб “Отворено общество” и съответната нестопанска организация, която от своя страна може да наема подизпълнители. В резултат на така успешно проведената инициатива 14 детски площадки в града са ремонтирани.

Този документ е изготвен в рамките на проект “Ателие на активните граждани” на Сдружение “Център за развитие на община Златоград”. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014.

2.13 ГРАЖДАНСКИ ДЕБАТ ЗА ПРОМЯНА

Предистория

Главната цел на проекта е да подпомогне активното гражданство и да допринесе за повишаване на гражданската активност, капацитета и мотивацията за участие в процеса на вземане на решения на широка част от българското общество.

Същевременно, чрез прилагане на ефективни механизми за активно гражданско участие в решенията и политиките на местно, регионално и национално ниво, проектът цели да насърчи гражданското включване в каузите на неправителствените организации, да предизвика широк обществен дебат за функционирането и управлението на държавата и обществото и да генерира граждански предложения и препоръки за промяна.

Практика

Дейности:

- национално представително социологическо проучване;
- структурирани обществени дискусии / граждански панели на регионално и национално ниво (в 6-те планови района на страната и в София) по метода "делиберати пола";
- формулиране на предложения и препоръки към институциите и обучение на екип "Агенти на промяната", който да ги представя и защитава пред обществеността;
- срещи на "Агенти на промяната" екипа с управляващи и политици за представяне и обсъждане на предложенията и препоръките от панелите;
- заключителна среща за представяне на резултатите от проекта и гражданската визия за управлението на държавата и за промените, необходими за постигане на реален граждански контрол върху решенията;
- активна информационна кампания през целия период на изпълнение.

Резултати

Обогатяване на българския опит и практика със съвременни методи и подходи за включване на широк кръг граждани в решенията и политиките на различни нива.

Създаване на условия и предпоставки за взаимодействие и диалог между неправителствените организации и гражданите и за постигане на общи позиции по въпросите на управлението и функционирането на държавата.

Формиране на гражданска визия за демократичното развитие на страната и за необходимите законодателни промени, които да доведат до реално гражданско участие и ефективен граждански контрол.

Сдружение "Болкан Асист"

Този документ е изготвен в рамките на проект "Ателие на активните граждани" на Сдружение "Център за развитие на община Златоград". Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014.

2.14 НУЛЕВИТЕ ОТПАДЪЦИ – ПРИМЕРЪТ НА ЛЮБЛЯНА

Европейската мрежа за Нулеви отпадъци, Zero Waste Europe, е създадена, за да даде възможност на общностите да преосмислят своето отношение към ресурсите. Нараства броят региони, в които местни групи от хора, бизнеси и общински служители предприемат значими стъпки за премахване на отпадъците в обществото ни.

През последните десет години Любляна успява да увеличи десетократно разделното събиране чрез компостиране и рециклиране и да намали количеството на отпадъците за депониране с 59%, като същевременно поддържа разходите си за управление на отпадъци сред най-ниските в Европа. Как успява словенската столица да избегне изгарянето и да постигне най-високите нива на разделно събиране сред всички европейски столици?

Snaga е публичното дружество, което осигурява управлението на отпадъците в Любляна и в девет околни общини (380 287 жители). Благодарение на ясно определени цели и постоянство в изпълнението на установените мерки, днес Snaga успява да събира разделно 61% от общинските битови отпадъци и да отделя едва 121 кг остатъчни отпадъци (отпадъци, които нито се рециклират, нито се компостират) на глава от населението годишно. Любляна се ангажира да намали наполовина количеството остатъци и да увеличи разделното събиране на 78% до 2025 г.

През 2002 г. общината започва да събира разделно хартия, картон, стъкло, други опаковки и смесени (остатъчни) отпадъци в крайпътни контейнери. През 2006 г. Snaga поставя началото на промени в системата и започва да събира биоразградими (кухненски и градински) отпадъци от прага на всички домакинства.

Цел номер 1: Събиране от врата на врата

През 2012 г. Snaga отстранява крайпътните контейнери за хартия и опаковки и започва събиране от врата на врата по същата система, по която е започнала събирането на биоразградими отпадъци 6 години по-рано. Моделът е тестван за пръв път през 2011 г. в Брезовица – една от малките околни общини. Системата е много ефективна: в рамките на няколко месеца рециклирането на опаковки се увеличава повече от три пъти, докато остатъчните отпадъци намаляват с 29%. След този успешен тест Snaga решава да приложи модела в Любляна и всички околни общини.

Цел номер 2: Намаляване на честотата на събиране на отпадъци

След като Любляна успешно въвежда събиране от врата на врата през 2013 г., Snaga понижава честотата на събиране на остатъчни отпадъци, като същевременно поддържа същата честота на събиране на рециклируеми и компости-

Този документ е изготвен в рамките на проект "Ателие на активните граждани" на Сдружение "Център за развитие на община Златоград". Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014.

руеми отпадъци. За слабо населени райони (предимно еднофамилни жилища) първоначално се въвежда събиране веднъж на две седмици, но скоро периодът се увеличава до три седмици. В гъсто населени райони (главно блокове с много апартаменти) остатъчните отпадъци се събират всяка седмица, докато компостируемите и рециклируемите – по няколко пъти седмично.

Това напълно отговаря на ключовите оперативни принципи за интензивно събиране на битови отпадъци, т.е. ако рециклируемите и компостируеми отпадъци се събират по-често от остатъчните, гражданите, които не искат да натрупват отпадъци около себе си, имат стимул да ги разделят у дома.

Въпреки интензивните информационни кампании, проведени от Snaga преди и по време на въвеждането на новата схема, в началото потребителите от районите с ниски нива на разделно събиране се противопоставят на намалената честота за остатъчни отпадъци. Контейнерите за остатъчни отпадъци са пълни до горе. Въпреки натиска от жители и медии, Snaga настоява за намаляване на честотата на събиране и допълнително подсилва информационните кампании относно причините, които налагат тази промяна. Като част от своята стратегия, Snaga организира посещение на терен за медиите, за да се уверят сами, че контейнерите за остатъчни отпадъци са пълни с рециклируеми материали. След изваждане на рециклируемите отпадъци, остатъците в контейнера в действителност се оказват много по-малко от това, което хората очакват.

Цел номер 3: Обществено осведомяване, насочено към предотвратяване и повторна употреба

През 2013 г. от Snaga променят комуникационната си стратегия и преосмислят комуникационните си дейности, цели и отговорности. Решават да преместят ключовите си усилия от повишаване на осведомеността относно разделното събиране към насърчаване на гражданите да намаляват количеството произвеждани отпадъци, като се поощряват намаляване на отпадъците, повторната употреба и отговорното потребление. Дружеството започва кампания "Да свикнем с повторната употреба", която по-късно е разширена до национално ниво в сътрудничество с Търговската камара. Snaga насочва вниманието си и към хранителните отпадъци, в търсене на начини гражданите да бъдат по-отговорни за количеството храна, която купуват и изхвърлят. Медиите, местни неправителствени организации и хранителни доставчици се присъединяват към това начинание.

В края на 2013 г. е отворен първият център за повторна употреба в Любляна. Проучванията показват, че благодарение на тези усилия близо 70% от жителите правят необходимото техните вещи да бъдат повторно използвани, след като станат ненужни за тях самите. Тъй като удовлетвореността на ползвателите се гради въз основа на качествени услуги и осведомяване, Snaga управлява три уеб страници и използва социалните медии (Facebook, Twitter). Една от тези уеб страници (www.mojiodpadki. si) е ориентирана към обслужваните граждани.

Резултати

За десет години количеството на възстановени материали в Любляна се уве-

Този документ е изготвен в рамките на проект "Ателие на активните граждани" на Сдружение "Център за развитие на община Златоград". Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014.

личава от 16 кг на човек през 2004 г. до 145 кг през 2014 г. Към 2014 г. средностатистическият жител произвежда едва 283 кг отпадъци, 61% от които се рециклират или компостират. Това означава, че количеството на отпадъците, които се изпращат за депониране, е намаляло с 59% за десет години, а общото количество генерирани отпадъци – с 15%. Това намаление е още по-забележително като се отчете фактът, че Любляна по принцип генерира сравнително ниско количество отпадъци за европейските стандарти. Количеството генерирани отпадъци през 2014 г. е с 41% по-малко от средното за ЕС (481 кг на човек).

Голямото предизвикателство: Нулеви отпадъци или изгаряне

През 2012 г. Любляна обявява плановете си за изграждане на депо за изгаряне на твърди битови отпадъци. По това време градът вече рециклира 45% от отпадъците си, но наличното пространство в депото бързо се запълва. Въпреки нарастващото противопоставяне от страна на местните жители, според властите изгарянето на отпадъците е най-доброто решение на проблема.

Междувременно, през 2013 г. нивото на разделно събиране се повишава до над 50%, а през 2014 г. – до 60%. В този момент възникват две дилеми: Какви са границите на успешното разделно събиране? И какво да прави Любляна с остатъчните отпадъци, ако не ги изгаря?

През 2014 г. неправителствената организация **Еколози без граници** става член на Европейската мрежа за Нулеви отпадъци. Организацията подготвя две посещения за словенските компании и оператори за управление на отпадъци.

Използвайки това, което са научили от тези посещения, Snaga и Общинският съвет на Любляна обявяват своя ангажимент към подхода Нулеви отпадъци и отхвърлят напълно плановете за изгаряне на отпадъците. През септември 2014 г. приемането на стратегията за Нулеви отпадъци от Любляна (и три други пилотни общини) е публично обявено в Долната камара на словенския парламент.

Освен Любляна, Snaga предоставя услуги по управление на отпадъци на още девет по-малки близко разположени общини с намерението да им помогне да се насочат към целите за нулеви отпадъци. През май 2015 г. общините присъстваха на първата работна среща за Нулеви отпадъци, организирана от **Еколози без граници**, по време на която общините изразиха намерението си да подготвят и приемат ангажимента за Нулеви отпадъци в рамките на следващите няколко месеца.

Любляна е обявена за Европейска зелена столица за 2016 г. Заслужава да се отбележи, че Любляна е единствената столица сред останалите пет финалистки без никаква инсталация за изгаряне на отпадъци и без никакви планове за изграждане на такава, което й дава значително предимство пред останалите кандидатки.

Целите на Нулеви отпадъци и бъдещите предизвикателства

Любляна поема задължения за:

- увеличаване на разделното събиране до 78% до 2025 г. и до 80% до 2035 г.;
- намаляване на общото количество генерирани отпадъци до 280 кг. на жител годишно;

Този документ е изготвен в рамките на проект "Ателие на активните граждани" на Сдружение "Център за развитие на община Златоград". Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014.

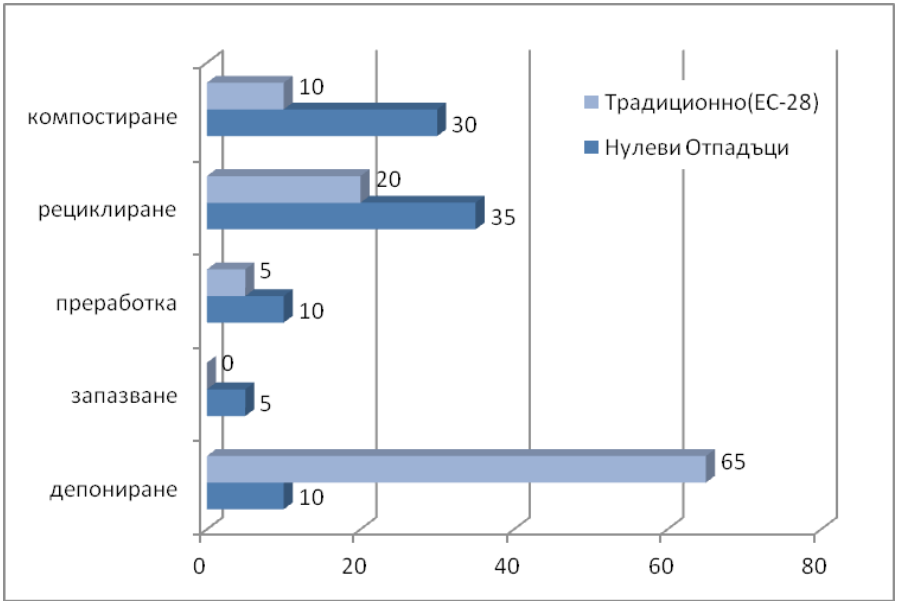
- намаляване на остатъчните отпадъци до 60 кг до 2025 г. и 50 кг до 2035 г. годишно.

Политиката на Нулеви отпадъци:

• Подпомага на местни групи с независими знания и инструменти за по-ефективно управление на промените;

• Структурира движението на международно равнище;

Съпоставка на традиционното управление на отпадъците (ЕС-28) и сценарий с нулеви отпадъци:

www.zerowasteeurope.eu

Този документ е изготвен в рамките на проект "Ателие на активните граждани" на Сдружение "Център за развитие на община Златоград". Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014.

2.15 "РАБОТИЛНИЦА НА МЕЧТИТЕ – СОЦИАЛНО ПРЕДПРИЯТИЕ В ПОДКРЕПА НА ТРУДОВАТА РЕАЛИЗАЦИЯ"

Социалните предприятия са феномен, който набира скорост в България по примера на европейските държави, където активно се прилагат бизнес методите за решаване на социалните проблеми, и в момента над 10 милиона души от Обединена Европа са заети в сферата на социалното предприемачество. Община Велико Търново е пионер в създаването на Социално предприятие за защитена заетост на лица с интелектуални увреждания, потребители на социални услуги в Специализирани институции и Защитени жилища на територията на страната.

От началото на март 2010 г. Община Велико Търново изпълнява проект "Работилница на мечтите – шанс за защитена заетост и социално включване в общността", финансиран със средства от Европейския социален фонд и държавния бюджет по Оперативна програма "Развитие на човешките ресурси". Партньор по проекта е сдружение "Център за социални инициативи" – Велико Търново, а продължителността на проекта е 14 месеца.

Основна цел на проекта е създаване и развитие на социално предприятие "Работилница на мечтите", което да предоставя възможности за защитена заетост на лица, напускащи специализирани институции, както и трудова реализация на хора с трайни увреждания на територията на Община Велико Търново, като иновативна форма на социална услуга за създаване на подкрепяща среда за активно социално включване.

Община Велико Търново е една от малкото български общини с висока концентрация на специализирани институции и алтернативни услуги за хора с интелектуални увреждания. На територията функционират три специализирани институции за възрастни хора с умствена изостаналост, четири защитени жилища с общ капацитет за 34 човека в град Дебелец, село Церова кория и село Пчелище. В същото време дългогодишната институционализация е довела до трайна загуба на социални умения, липса на мотивация и трудови навици, което в крайна сметка води до социална изолация. Тези комплексни фактори са причина за ниското качество на живот на лицата с умствени затруднения, липсата на възможности за трудова заетост и социално включване.

Практика

В рамките на проекта със средства от Оперативна программа "Развитие на човешките ресурси" е изградено социално предприятие за защитена заетост, което включва:

- Създадено, оборудвано и обособено Социално предприятие, в структурата на което се включват четири защитени работилници, където са създадени 16 защитени работни места за лица с интелектуални увреждания.

Първата работилица е разположена в с. Церова кория и е специализирана в производство на керамични сувенири. Втората работилница е в Дома за хора с умствена изостаналост в с. Пчелище, където се произвеждат сувенири от кожа. Третата работилница е профилирана в производство на изделия от плети-

Този документ е изготвен в рамките на проект "Ателие на активните граждани" на Сдружение "Център за развитие на община Златоград". Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014.

во и текстил. Разположена е в защитеното жилище в гр. Дебелец, а четвъртата е в Дома за възрастни хора "Венета Ботева" – Велико Търново, където се изработват сувенирни пана и картички, чрез използване на т.нар. графика с конец, тениски с щампа и др.

Към Социалното предприятие функционират още База за окомплектоване, опаковане и етикиране на продуктите – осигуряваща ангажираност на 3 лица с увреждания и звено за управление и маркетинг на продуктите на социалното предприятие – това е офисът за управление и оперативен мениджмънт на социалното предприятие, в което е ангажирано едно лице.

Продуктите, които се произвеждат в Социално предприятие "Работилница на мечтите", се характеризират със своята уникалност и ръчна изработка, обвързани са с традиционни символи на културно-историческото наследство на старата българска столица, и имат за цел да съхранят спомена от посещението на региона.

- Друг важен резултат от проекта е развитието на нови професионални умения и трудови навици за защитена заетост на лица с умствена изостаналост, като 80 лица от социалните институции в Община Велико Търново в момента се обучават в следните курсове: Приложно изкуство, курс по керамика, изработка на сувенири от кожа, курс "Плетиво и текстил". Освен чисто професионалните курсове, хората с умствена изостаналост участват и в мотивационни тренинги за повишаване на мотивацията за защитена заетост.

- От началото на м. септември 2010 г. в процес на внедряване в производството са първите модели сувенири, които се произвеждат в защитените работилници, и съвсем скоро всички жители и гости на града, ще могат да се докоснат до продуктите на социалното предприятие чрез специално организирани промоции на ключови места в града с маркетингово послание "Ти сбъдваш една мечта".

Социалното предприятие предлага следните видове продукти:

- Масови сувенири – ключодържатели, магнити за хладилник, поставки за бележки/визитки, декоративни пана, гривни, тениски, текстилни чанти;

- Тематични сувенири – свързани с определени празници (например Свети Валентин, Великден, Коледа, Първа пролет);

- Официални подаръци – декоративни пана, свещници, кърпички и пана с герба на град Велико Търново.

Резултати

Социалният ефект на предприятието намира израз в създаването на защитени работни места за лица с умствена изостаналост, които никога не са работили, както и осигуряване на средства за допълнителни трудотерапевтични програми в Защитените жилища на територията на община Велико Търново.

За контакти: *Община Велико Търново Нина Русева – Ръководител проект*
Тел: 0885 700 713
E-mail: nina_nenkova@abv.bg www.sbudvam.bg

Този документ е изготвен в рамките на проект "Ателие на активните граждани" на Сдружение "Център за развитие на община Златоград". Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014.

2.16 “БЪДИ СИ САМ ШЕФ” (BYOB)

Проект “Бъди си сам шеф” BE YOUR OWN BOSS, програма Erasmus +, KA2 – Кооперииране и иновации за добри практики

Проект BYOB цели да адаптира и трансферира методология за обучение на възрастни за развитие на предприемачески умения и повишаване на капацитетата на обучаемите за създаване на собствен бизнес. Проектът е отговор на нарастналата безработица в ЕС като подготвя и предлага обучители с гъвкава и практична методология, които до помогнат на обучаеми в неравностойно положение и уязвими групи да започнат бизнес.

“Бъди си сам шеф“ (BYOB) е гъвкава и практическа инкубационна методология. Тя комбинира обучение по предприемачество, транс-секторно бизнес развитие и начини за креативно учене, даващо възможност на обучаемите успешно да създадат свой собствен бизнес. Методологията на BYOB се състои в практически опит от работата в предприятие, практически групови и индивидуални коучинг сесии, семинари, непосредствен достъп до съответна съвременна информация и текуща и постоянна подкрепа от мрежа от предприемачи, съвместно с определен инкубатор-инструктор.

BYOB се фокусира върху иновативна методология на създаване на микро-бизнес и самонаемане, като така се откриват нови работни места. BYOB е коучинг и практическа програма, която ще позволи на методологията да се разпространи в нови страни и групи от общности, засегнати от безработица и неравностойно положение. Една от основните ценности на проекта е същността му на методология, посветена на индивидуална подкрепа и коучинг.

Цели

• Създаване на работни места

• Повишаване на самонаемането в Европейския съюз

• Коучинг, обучение подкрепа и мотивиране на хора да се превърнат в успешни самонаети.

Разпространение и развитие на ключовите компетентности по предприемачество в бизнес инкубатори, бюра по труда, обучители по професионално обучение и други в цяла Европа, за да създадем BYOB европейски модел.

Дейности

Партньорите по проекта работят в няколко области за постигане на целите:

1. Анализ и проучване.

о Всички партньори изработват документ, събирайки важна информация в регионите си, засягаща нуждата от обучение на възрастни, реалната работа, какво “желаещите да се самонаемат“ искат и от какво се нуждаят, за да станат

Този документ е изготвен в рамките на проект “Ателие на активните граждани” на Сдружение “Център за развитие на община Златоград”. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014.

самонаети, съществуваща помощ за самонаети, които желаят да развият предприятието си.

2. Разработване на наръчници

о Проектът създава висококачествени обучителни ресурси – два наръчника, един за обучители и един за инкубатори и предприемачи. Наръчниците съдържат методологията под формата на ръководство за самонаемане.

3. Пилотна фаза

о Холандия, Испания и България развиват пилотна фаза избирайки във всяка страна обучители, представители на реалния бизнес и ръководители, за да обсъдят развитието на самонаемането, самонаети в начален етап и ключовите за самонаемането качество, опит, нагласи и умения. След създаване на правилната рамка с всички таргет групи във всеки регион се осъществява 6-месечна пилотна фаза за минимум 9 бенефициента.

4. Разработване на е-ресурси

о По време на пилотната фаза, партньорите създават е-ресурси, описващи целия процес и материали за проучванията. Това включва видео показващо, реалното приложение на методологията.

Популяризиране По време на целия проект партньорите се стремят да има добра информираност за резултатите от проекта на европейско ниво, популяризират проекта сред политици, бизнес инкубатори, хора, желаещи да се самонаемат, агенции за намиране на работа и обучители. В края на проекта партньорите гарантират представянето на резултатите, както и разпространението на материалите, създадени за целевите групи.

Целеви групи:

BYOB може да бъде от полза за широк кръг от хора и организации:

• Преподаватели и възрастни обучаеми
• Студенти
• Млади предприемачи
• Предприемачи в неравностойно положение
• Предприемачи от маргинализирани общности
• По-възрастни предприемачи

С други думи всеки, който има потенциал, амбиции или умения да бъде самонает/предприемач, независимо от своя опит, възраст, пол или образователна квалификация.

Бизнес инкубатор – Гоце Делчев, Център за подпомагане на предприемачеството

www.byob-project.eu

Този документ е изготвен в рамките на проект "Ателие на активните граждани" на Сдружение "Център за развитие на община Златоград". Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014.

2.17 ИМАТ ЛИ БЪДЕЩЕ КВАРТАЛНИТЕ СЪВЕТИ?, ТРОЯН

Предистория

По инициатива на Кмета на Община Троян бяха изградени квартални съвети на територията на града, кметски съвети във всяко населено място на общината. Бяха подложени на обществено обсъждане всички нормативни документи, които общината разработи и които се подлагаха на обсъждане в Общинския съвет.

С участието и съдействието на кметските, кварталните съвети и консултативните съвети, общинската администрация организира публични обсъждания на инфраструктурни, благоустройствени, екологични и други проекти (за паркове, градинки, детски площадки, мостове, гаражи, търговски обекти, застрояване на общински терени и други). Чрез тях се провеждат публични обсъждания на проекти за актове на местната власт и документи на общинската администрация и на Общинския съвет, които касаят всички жители като стратегии, програми и планове за общинско развитие, проекто-бюджета на общината, общински наредби и други.

Практика

Доброто управление е пряко обвързано със структурите на гражданското общество. Доброто управление трябва да се търси преди всичко в контекста на жизнената връзка със структурите на гражданското общество, тъй като не става дума за нищо друго, освен за ефективно и ефикасно решаване на социалните проблеми. Принципите на доброто управление на местно ниво акцентират върху необходимостта от демократично и отворено местно самоуправление с широко участие на гражданите и в името на обществения интерес. Подобряването на прозрачността и отчетността на местната власт и капацитета за граждански контрол върху общините са основна част от принципите на доброто управление, произтичащи от документите на Европейския съюз, Съвета на Европа, българския национален омбудсман и омбудсмана на Европейския съюз.

На територията на града функционират три ***квартални съвета.*** През тази година предстои да се изградят още два. На територията на всяко населено място от общината са изградени кметски съвети. Те имат обща насоченост, изпълнявайки основно посредническа функция, чрез която подпомагат взаимодействието между живущите в съответните квартали и села и общинска администрация. Подпомагат формирането и реализирането на управленската програма за мандат 2011-2015 година. Грижат се за спазване на наредбите касаещи обществения ред и сигурност, околната среда и зелените площи. Дават конструктивни предложения относно подобряване на административните услуги, предоставяни в администрацията. Активно работят за осъществяване на проекти и добри практики, които са за благоустрояване на кварталите и селата. Организират се съвместно събития за съхранение и развитие на техните традиции и културни ценности и др. Кметските и кварталите съвети функционират на доброволен принцип.

Целта на обсъжданията с гражданите е да бъдат предварително информи-

Този документ е изготвен в рамките на проект "Ателие на активните граждани" на Сдружение "Център за развитие на община Златоград". Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014.

рани, за да могат да дадат становища и предложения по проектите. С обществените обсъждания и консултации, които проведохме през изминалата година повишихме качеството на проектите и наредбите, които бяха обект на дискусии. Използвахме по-широка гама от източници на информация, гледни точки и потенциални решения, които в крайна сметка, подобриха цялостния процес на разработването на нашите предложения. От 2013 година по предварително изготвен график Кметът на община Троян провежда срещи с населението на кметствата за отчитане на изпълнението на управленската програма през 2012 година. Събранията протичат при голяма активност. Чрез тези срещи успяхме да осъществим непосредствена връзка с хората от селата. Кмета на Общината и кметския съвет на съответното село се ангажираха с поставените проблеми, възникващи в селото.

С влизането в сила на Наредбата за издаване на удостоверения от регистъра на населението бяха закупени електронни подписи за всички кметства и кметски наместничества на територията на общината. Кметовете и наместниците започнаха да работят с Национална база данни "Население", като по този начин се облекчи и опрости издаването на удостоверения по гражданско състояние. Община Троян е първата община в областта закупила и внедрила електронните подписи на кметствата и наместничествата.

Бяха инсталирани електронни адреси във всички кметства и наместничества, които се използват за предаване на документи по електронен път, чрез сканирането им от кметствата и наместничествата към администрацията и обратно. По този начин всички кметове и кметски наместници се уведомяват ежедневно за работата на администрацията.

Какви иновативни подходи прилага практиката:

Подобряването на прозрачността и отчетността на местната власт и капацитета за гражданския контрол върху общината са основна част от принципите на доброто управление, които Община Троян е заложила

Принципите на доброто управление на местно ниво акцентират върху необходимостта от демократично и отворено местно самоуправление с широко гражданско участие.

Този документ е изготвен в рамките на проект "Ателие на активните граждани" на Сдружение "Център за развитие на община Златоград". Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014.

ЛИТЕРАТУРА:

(1) Демокрация и гражданско участие. Ролята на неправителствените организации“, организирана в рамките на Третата годишна конференция за насърчаване на сътрудничеството и обмен на добри практики на Програмата за подкрепа на НПО в България по ФМ на ЕИП, http://www.ngogrants.bg/public/portfolios/newsItem.cfm?id=218

(2) Европейска харта за местното самоуправление,Приета Страсбург 15.10.1985, в България ратифицирана със засон ДВ бр.28/1995 г

(3) Кодекс на добрите практики за гражданско участие в процесса на вземане на решение;(одобрен от Конференцията на МНПО към СЕ, 01.10.2009 г.)

(4) Стратегия за инновации и добро управление на местно ниво (приета от СЕ, Октомври 2007)

(5) Сборник с добри практики за включване на гражданите в решенията на политиките на местно ниво, Сдружение “Болкан Асист”

(6) Индекс на гражданското общество. – Институт Отворено Общество, Civiicus

(7) Общински план за развитие на Община Златоград 2014-2020, приет с решение Е709/2014 на ОбС Златоград

(8) Община Златоград – проект. “Ефективна местна политика” www.zlatograd.bg

(9) Информационен портал www.ngobg.info

(10) Информационен портал на Фондация за реформа в местното самоуправление www.flgr.bg

(11) Информация за текущи проекти, Бизнесинкубатор Гоце Делчев

(12) БТВ, www.btv.bg/shows/btv-reporterite/videos/video/857871299-bTV_Reporterite_Estoniya.html

(13) http://www.admin.ch/opc/en/classified-compilation/20032737/index.html

(14) Проект “Демокрацията е процес” на Фондация Дарик и Репортери без граници

“Настоящият наръчник е създаден с финансовата подкрепа на Програмата за подкрепа на неправителствени организации в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство (www.ngogrants.bg). Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Център за развитие на Община Златоград и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство и Оператора на Програмата за подкрепа на неправителствени организации в България.“

За контакти: Център за развитие на Община Златоград
тел./факс: 03071 4205
e-mail: zcdc@zlatograd.com

От Център за развитие на община Златоград изказваме благодарност на всички организации и лица, чиито практики и постижения са публикувани в настоящия наръчник. Благодарим за проявената иновативност и готовност за споделяне на тези практики. Надяваме се чрез тях повече граждани да бъдат търсещи, да бъдат мислещи, да бъдат активни.

Този документ е изготвен в рамките на проект "Ателие на активните граждани" на Сдружение "Център за развитие на община Златоград". Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014.